

Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 16-noyabr, shanba № 88-89 (15727)

18-noyabr – O‘zbekiston Respublikasining Davlat bayrog‘i qabul qilingan kun

ШОН-ШАРАФ ВА ҒУРУР ТИМСОЛИ

Миллий давлатчилигимиз тарихининг барча даврларида байроқ Ватан тимсоли сифатида ҳамisha азиз ва муқаддас саналган. Хусусан, Амир Темур салтанатида давлат рамзларига алоҳида эътибор берилган. Соҳибқирон жанг майдонида бир лашкар омон қолса ҳам у Ватани байроғини баланд тутсин, деб фармон берган. Чунки жангу жадалларда байроқнинг қулаши ёки душман қўлига ўтиши мағлубият белгиси, деб қабул қилинган. Шайх Нажмиддин Кубронинг юрт озодлиги йўлидаги тенгсиз жасорати барча авлодларга ибрат намунаси бўлиб келаётганининг боиси ҳам шунда.

Ватанимиз мустақилликка эришгач, 1991 йилнинг 18 ноябрида Президентимиз Ислам Каримов ташаббуси билан «Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Мазкур қонунда таъкидланганидек, миллий байроғимиз давлат суверенитетининг рамзларидан биридир.

Шундан буён миллий байроғимиз халқаро миқёсда мамлакатимиз обрў-эътиборини, юртдошларимиз қалбига Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат туйғуларини мустақамлашда муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош қароргоҳида ҳилпираб турган ўзлаб байроқлар орасида Ўзбекистон Республикасининг давлат байроғи ҳам борлиги қалбимизда ғурур ва ифтихор туйғуларини жўш урдиради. Шу юрт, шу муқаддас замин фарзанди эканимиздан фахрланамиз.

Давлатимиз байроғи Президент девони, Олий Мажлис палаталари, Ҳукумат биноси, маҳаллий бошқарув идоралари, Ўзбекистон аъзо бўлган халқаро ташкилотлар, мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги дипломатик ва савдо ваколатхоналари, консуллик муассасаларида ҳилпираб турибди.

Президентимизнинг хорижий давлатларга расмий ташрифлари давомида байроғимиз ўша мамлакат кўчаларини безайди. Турли байрам тантаналарида, мамлакатимиз делегациялари қатнашаётган халқаро тадбирларда, нуфузли спорт мусобақаларида Ватанимиз шарафи, халқимизнинг ғурур ва ифтихорини ёрқин акс эттирадиган омиллардан бири ҳам айнан байроғимиздир.

Ватан ҳимояси учун ҳарбий қасамёд қилаётган ўғлонлар байроқ олдида тиз чўкиб, уни кўзига суртади. Жаҳон миқёсидаги мусобақаларда ғалаба қозонган спортчиларимиз давлатимиз байроғини баланд кўтариб, голиблик нашидасини суради.

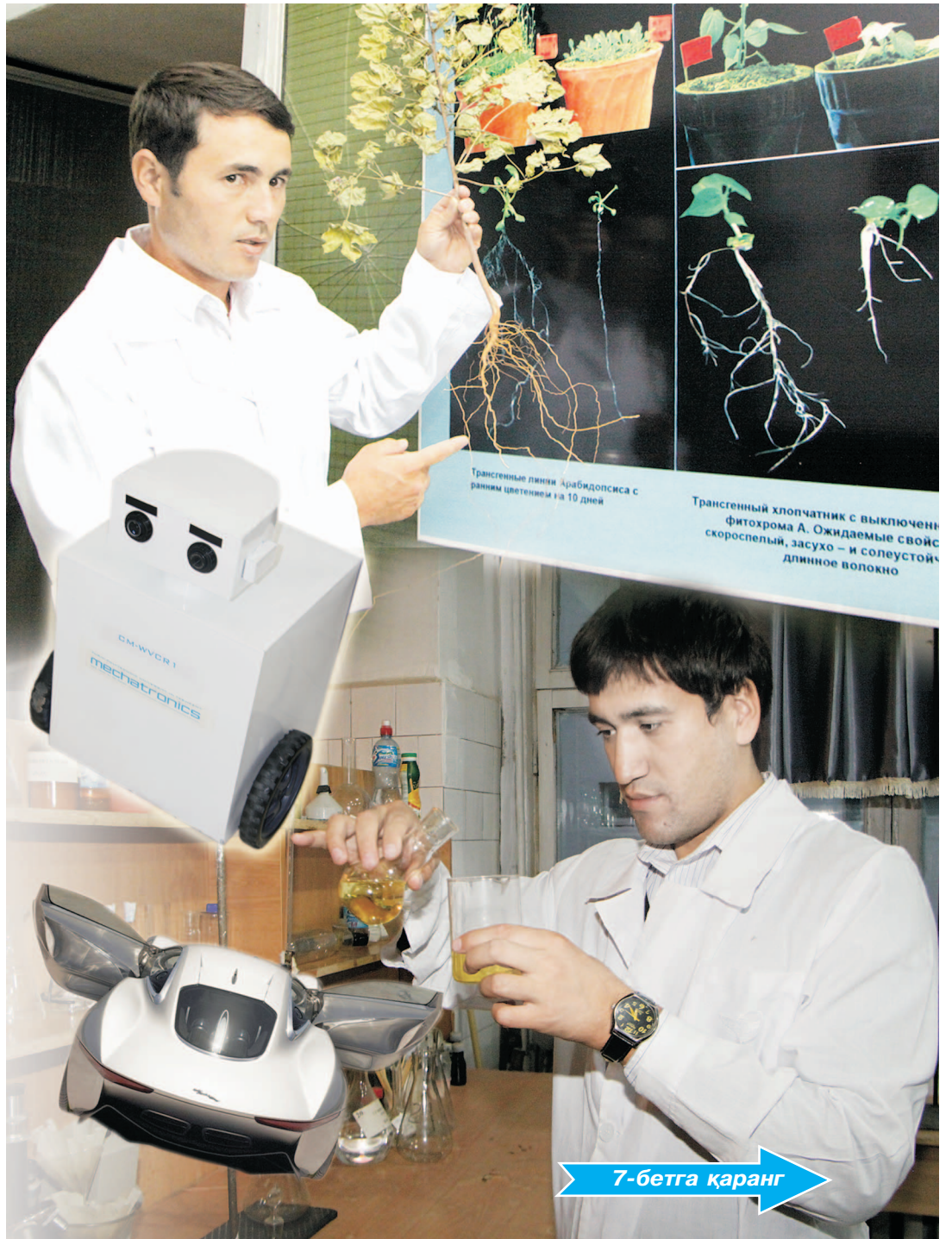
— Давлатимиз байроғи биз, спортчиларга нечоғли куч-қудрат, жасорат бахш этишини шу йил 20-27 октябрь кунлари Польшанинг Вроцлав шаҳрида ўтказилган жаҳон чемпионатида совриндор бўлганимда яққол ҳис этдим, — дейди оғир атлетика бўйича жаҳон чемпионати бронза медали соҳиби Улуғбек Алимов. — Эришган ғалаба шарафига майдон узра Ўзбекистон байроғи кўтарилганида қалбим чексиз фахрга тўлди. Мустақиллик шарофати, Президентимиз раҳнамолигида спортни ривожлантиришга қаратилаётган улкан эътибор туфайли ўнлаб давлатлар вакиллари орасида меҳнатим муносиб рағбатлантирилганидан, юртимиз номи тилга олинганидан бошим осмонга етди.

Давлатимиз байроғидаги ҳар қайси ранг, ҳар бир белги чуқур маъно-мазмунга эга. Улар миллий давлатчилигимиз тарихидаги эзгу ифодаларни, айна пайтда мамлакатимизнинг табиий, миллий ва маънавий хусусиятларини ўзида мужассам этган. «Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида»ги қонунда миллий тимсолимизни тасвирлаш ва ўрнатишга оид рангли-схематик тартиблар белгиланган.

Байроқдаги мовий ранг — мусаффо осмон ва тиниқ сув еру кўкдаги ҳаёт манбалари ифодаси. Оқ ранг тинчлик ва поклик рамзи сифатида давлатимиз ошадиган доvonларга йўл очади. Яшариш ва янгилашни тимсоли бўлган яшил ранг юртимизнинг гўзал табиатига қийсдир. Қизил чизиқлар эса томиримизда жўшиб оқаётган аждодлар қони — ҳаётнинг қудрат ва бардавонлик нишонасидир.

Янги ой юртимиздаги тинчлик ва фаровонликни, айна пайтда давлатчилигимиз тарихида янги давр бошланганини ёрқин акс эттиради. Унинг ёнида саф тортган 12 юлдуз эса беғуборлик, мукамаллик, донишмандлик каби сифатлар ифодасидир.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

7-бетга қаранг

«Kamolot» sadosi

Ватан келажаги — бизнинг қўлимизда!

Гулистон шаҳридаги 9-мактабда «Ватан келажаги — ёшлар қўлида» шиори остида тадбир бўлиб ўтди. «Камолот» ЁИХ Сирдарё вилояти кенгаши ўтказган ушбу тадбирда Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари, Ўзбекистон чемпионлари, «Янги авлод» танлови голиблари, «Камолот» ЁИХ фаоллари ҳамда ўқувчи-ёшлар қатнашди.

Ёшларнинг маънавий-маърифий олами янада бойитиш, уларнинг интеллектуал салоҳиятини юксалтириш мақсадида ўтказилган мазкур тадбирда вилоятнинг иқтидорли, изланувчан ва фаол ёшлари сўз олиб, юртимизда ёшларга берилаётган эътибор, кўрсатилаётган ғамхўрликларнинг нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги, бундай имкониятлар, шарт-шароитлар камдан-кам мамлакатларда борлиги ҳақида ўз фикрларини

билдиришди. Хусусан, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори, шахмат бўйича ўн тўрт карра Ўзбекистон чемпиони, бир неча марта Осиё чемпиони, жаҳон ҳамда халқаро мусобақалар голиби Сарвиноз Қурбонбоевнинг чиқиши ўқувчиларда ажойиб таассурот қолдирди. У ўз сўзида: «Ҳар бир ёш авлод ҳаракат қилса, албатта, ўз мақсадига эришади. Айниқса, бизнинг мамлакатда ҳеч бир ютуқ эл-юрт назаридан

четда қолмайди», — дея таъкидлади. Яна бир спортчи, таэквондо-ITF бўйича етти карра Ўзбекистон ва икки карра Осиё чемпиони Дилбар Холжигитова эришган ютуқлари ва спортнинг ўзига хос қийинчиликлари ҳақида тенгдошларига гапириб берди. Мактаб ўқувчилари спортчи опаларидан ўзларини қизиқтирган саволларига жавоб олишди.

Тадбир якунида Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори Маҳзуна Абдурасулова ўзининг дилга яқин шеърлари билан ўқувчилар кўнглини шод этди. Очiq мулоқот тарзида ўтган учрашув куй-қўшиқларга уланиб, ёшлар байрамига айланди.

Элёр ЖўРАЕВ,
«Turkiston» муҳбири

 «Kamolot» loyihalari

Ватан равнақиға хизмат қиламиз

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги «Камолот» ёшлар оромгоҳида Ҳаракатнинг корхона, ташкилот ва муассасалардаги бошланғич ташкилотлари етакчиларининг «Ватан равнақи йўлида бирлашайлик!» шиори остидаги республика форуми бўлиб ўтмоқда.

Мазкур лойиҳа Ҳаракат томонидан илк маротаба ўтган йили амалга оширилган. Бу йилги форумда республикамизнинг турли ҳудудларидан келган 140 нафар етакчи қатнашмоқда. Улар орасида ҳарбийлар, ҳуқуқ-тартибот органлари, илм-фан, маданият, соғлиқни сақлаш, хизмат кўрсатиш соҳалари, йирик ишлаб чиқариш корхоналари, таълим-тарбия, спорт, молия муассасалари ва бошқа турли ташкилотларда фаолият юритаётган илғор ёшларни учратиш мумкин. Айтиш керакки, форум

иштирокчилари ҳар йили ноябрь ойига қадар ўтказиладиган «Энг намунали бошланғич ташкилот» кўриктанловининг ҳудудий босқичларида сараланади. Республика форуми давомида етакчилар ўзаро фикр ва тажриба алмашиб, меҳнат жамоаларидаги бошланғич ташкилотлар фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича таклиф ва ташаббусларини билдирадilar.

Жорий йилда форум дастури кенгайтирилди. Ундан нафақат ўқув блоки (семинар ва маърузалар), балки маҳорат дарслари ва ама-

лий машғулотлар ҳам ўрин олган. Хусусан, маҳорат дарсларида иштирокчилар нотиклик санъати, ёшлар психологияси, деструктив маданиятлар ва ёшларни бу таҳдидлардан асраш, замонавий етакчи имижини яратиш ва лойиҳалар ишлаб чиқишнинг замонавий усулларини ўрганишмоқда. Шу мақсадда форумга атайлаб малакали психологлар, социологлар, жамоат ташкилотларида иш тажрибасига эга мутахассислардан иборат тренерлар гуруҳи таклиф этилди.

Амалий машғулотларда эса етакчилар ҳамкорликда бошланғич ташкилотнинг иш режасини яратишяпти. Бу тажриба биринчи форумда ҳам қўлланилиб, ўзини оқлаган эди. Амалий машғулотлар кичик гуруҳларда олиб борилаётгани алоҳида эътиборга молик. Гуруҳлар сиёсий-ҳуқуқий, маънавий-маданий, ижтимоий-иқтисодий ёки спорт ва саломатлик йўналишларининг бири бўйича лойиҳалар ишлаб чиқишлари ва кейин шу лойиҳалар тақдимотини ўтказишлари керак. Бу ишда уларга Ҳаракатнинг Марказий Кенгаши ходимлари яқиндан ёрдам беришяпти.

«Камолот» ЁИХ корхона, ташкилот ва муассасалардаги бошланғич ташкилотлари етакчиларининг республика форуми олти кун давом этади. Олдинда иштирокчиларни «Энг намунали бошланғич ташкилот» кўрик-танловининг республика босқичи, «Бошланғич ташкилот: муаммо ва ечимлар» мавзуидаги давра суҳбати, қизиқарли учрашувлар, маданий тадбирлар ва спорт мусобақалари, долзарб мавзудаги фильм намойиши, тақдимотлар ва фотосессия кутмоқда.

Форум якунида барча етакчилар учун пойтахтимиздаги Мустақиллик майдони ҳамда «Маърифат маркази»га саёҳат уюштирилади.

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» муҳбири

Илм-фан равнақи жамият ривожининг асосий шартларидан ҳисобланади. Олий маълумотли кадрлар тайёрлаш тизимининг барқарор руҳда янгилаш мезон ва талаблар билан бойитиб борилиши даврий эҳтиёж. 2013 йилнинг биринчи кунидан бошлаб мамлакатимиз илмий-тадқиқот тизимида олий ўқув юртидан кейинги таълимнинг анъанавий икки босқичли тизимидан воз кечилиб, бир босқичли шакл танланди.

Фан докторлиги талабгорларига янги талаблар

Давлатимиз раҳбари 2012 йил 24 июль куни тасдиқлаган «Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони самарадорлик нуқтаи назаридан ўзини оқламаётган аспирантура ва докторантура босқичлари ўрнида ягона докторантуранинг қарор топиши учун ҳуқуқий асосга айланди. Натижада Вазирлар Маҳкамаси мазкур Фармон ижросига доир тегишли қарор ишлаб чиқди ва олий ўқув юртидан кейинги таълимга қўйиладиган талаблар, унинг Низоми ҳамда Олий аттестация комиссиясининг янги тузилмаси шакллантирилди.

— Янги тизим ўзини оқламоқда. «Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар ихтисосликлари рўйхати» янги тахрирда ишлаб чиқилди ва тасдиқланди, — дейди мавзу юзасидан ўтказилган матбуот анжуманида сўз олган Ўзбекистон Олий аттестация комиссияси (ОАК) раиси Ғайрат Баҳодиров. — Янги рўйхатга 286 ихтисослик киритилган. Шунингдек, фан доктори илмий даражасини берувчи 40 илмий кенгаш тузилди. 31 кенгаш олий таълим, 9 кенгаш эса илмий-тадқиқот муассасалари ҳузурида фаолият олиб боради. Ўзгаришлардан яна бири докторлик диссертацияси ҳимояси кунидан роппа-роса бир ой аввал матбуотда ҳимоя ҳақида эълон чоп этиш талабининг киритилгани ва бунинг учун зарур газеталар рўйхати тасдиқланганидир.

Фармонда кўзда тутилганидек, профессор, доцент ва катта илмий ходим унвонлари сақлаб қолинди. Эътиборлиси, фан доктори илмий даражасини олиш учун «бакалавр» ёки «магистр» даражаси билан олий маълумотга, 5 йилдан кам бўлмаган амалий иш стажига эга бўлган, илмий изланишларга лаёқати мавжуд, белгиланган талабларга мос келувчи илмий ютуқларга эришган шахслар ҳам докторлик диссертациясини ҳимоя қилишлари мумкин. Олий аттестация комиссияси томонидан шу каби ҳолатлар инobatга олиниб, бир қанча амалий чоралар кўрилаётгани анжуман давомида қайд этилди. Жумладан, авваллари фан докторлигига талабгор шахс илмий кенгаш эътиборига 40 га яқин ҳужжат топшириши шарт эди. Энди бундай мажбурий қоғозлар сони 14 тагача қисқартирилиб, асосий эътибор диссертация савияси, унинг илмий асосланганлиги ва долзарблигига қаратилади.

Айни пайтда 1085 катта илмий ходим, 12486 фан номзоди, 6073 доцент, 2365 фан доктори, 1617 профессор миллий таълим тизимимизнинг барча бўғинларида меҳнат қилмоқда. Бу рақамлар юртимизда олий малакали илмий кадрлар сафи кенгайиб, мамлакатимиз интеллектуал потенциали ошиб бораётганидан далолат. «Олий аттестация комиссияси томонидан фан доктори илмий даражасини бериш борасида олиб борилаётган чора-тадбирлар: тажриба ва амалиёт» мавзуидаги матбуот анжумани мутасаддиларга эришилган ютуқларни сарҳисоб қилиш ва камчиликларни бартараф этиш йўллари излаб топил имкониятини яратди.

Сирожддин СОТВОЛДИЕВ,
«Turkiston-пресс»

ШХТГА АЪЗО ДАВЛАТЛАР ТРАНСПОРТ ВАЗИРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Тошкентда 15 ноябрь куни Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ)га аъзо давлатлар транспорт вазирларининг олтинчи кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Хитой Халқ Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Россия Федерацияси, Тожикистон Республикаси транспорт маҳкамалари раҳбарлари, шунингдек, ШХТ Бош котибининг ўринбосари А.Носиров иштирок этди.

Кенгаш Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазири Э.Фаниев раислигида ўтди.

ШХТга аъзо давлатлар ҳамкорлиги барча йўналишлар, шу жумладан, транспорт соҳасида ҳам самарали ривожланмоқда. Президентимиз Ислам Каримов таъкидлаганидек, транспорт коммуникацияларини ривожлантириш тинчлик ва барқарорликни таъминлаш, иқтисодий юксалтириш ҳамда фаровонликка эришишда муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Тадбирда ШХТ доирасида транспорт соҳасидаги кўп томонлама ҳамкорликнинг бугунги аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболлари ҳақида фикр алмашилди.

Тадбир иштирокчилари ШХТ Давлат раҳбарлари кенгашининг шу йил 13 сентябрь куни бўлиб ўтган мажлисида транспортни ва минтақавий транспорт коридорларини ривожлантириш борасида эришилган келишувларнинг сўзсиз амалга оширилишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

ШХТга аъзо давлатлар ҳукумат раҳбарлари (Бош вазирлари)нинг бўлиб ўтадиган мажлисида ШХТга аъзо давлатлар ҳукуматлари ўртасида автомобилда халқаро ташувлар учун қулай шароит яратишга оид битимни имзолашга тайёрлаш транспорт соҳасидаги кўп томонлама ҳамкорликнинг муҳим вазифаси экани ҳамда бу битим минтақада автомобиль қатновини ривожлантириш, ташкилотга аъзо давлатларнинг транспорт салоҳиятини, ўзаро савдо-сотиқ ҳамда инвестициялар ҳажмини оширишга хизмат қилиши қайд этилди.

Кенгашда транспорт соҳасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришни давом эттириш, транспорт инфратузилмасини, хусусан, темир йўл транспорти объектларини қуриш ва фойдаланишга топшириш, транзит ташишлар ҳажмини кўпайтириш, юкларни темир йўл транспортида ташишда тарифларни оптималлаштиришга доир сиёсат ҳамда юкларга бандаргоҳларда ва чегарадан ўтишда ишлов беришда комплекс ставкаларни мувофиқлаштириш учун имкон қадар қулай шарт-шароит яратиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш орқали ҳамкорликни жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор бериш тўғрисида келишиб олинди.

Шунингдек, ҳаво транспорти соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, чунончи, аэронавигация соҳасидаги ўзаро ҳамкорликни мустақамлаш, халқаро аэропортларни ташкил қилиш ва бошқариш, истиқболда ШХТга аъзо давлатлар ўртасида янги ҳамда иқтисодий жиҳатдан самарали авиайўналишларни шакллантириш бўйича тажриба алмашиш, минтақада янги халқаро интермодал логистика марказларини ташкил этиш ва фаолият кўрсатаётган марказлар имкониятларидан самарали фойдаланишга доир масалалар ҳам кўриб чиқилди.

ЎЗА

ШАҲНОЗАНИНГ ҒАЙРАТИ

Қаршилик миллий либослар дизайнери Шаҳноза Эрназарова «Шириноза» тикувчилик цехига раҳбарлик қилиш билан бирга ўнлаб қизларга хунар ўргатмоқда.

СУРАТДА: Махбуба Шукурова ва Шаҳноза Эрназарова.

Жамшид НОРҚОБИЛОВ (ЎЗА) олган сурат

«Kamolot» ko'zgusi

Дона сурар болалар

Навоий шахридаги «Ёшлар маркази»да «Камолот» шахмат тахтаси республика мусобақасининг Навоий шаҳар босқичи бўлиб ўтди.

Ёшларнинг спортга бўлган қизиқишини ошириш, уларни ҳам маънан, ҳам жисмонан камол топишига ҳамда бўш вақтларидан унумли фойдаланишга кўмаклашиш мақсадида ташкил этилган ушбу мусобақада тўқсон нафар ёш шахматчи қатнашди.

Улар мусобақа низомига кўра, 6-12, 13-16, 16-19 ёш тоифалари бўйича ўз истеъдод ва қобилиятларини синаб кўришди. Мусобақа сўнигида ҳакамлар ҳайъатининг ҳулосасига кўра, тўққиз нафар иштирокчи турнирнинг вилоят босқичига йўлланма олди.

Жавоҳир КАРОМАТОВ,
«Turkiston» мухбири

«20+» акцияси давом этади

Ўзбекистон Республикасининг «Алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг тарқатилиши ҳамда истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида»ги қонуни талаблари бажарилиши юзасидан Соғлиқни сақлаш, Олий ва ўрта махсус, Халқ таълими вазирликлари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ва Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жамиятлари федерацияси ҳамкорлигида шу йилнинг октябрь-декабрь ойларида Жиззах вилоятида «Ёшлар — чекишга қарши!» лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Кашандалик бугунги кун муаммоларидан биридир. «Ёшлар — чекишга қарши!» лойиҳасидан кўзланган мақсад аҳоли, айниқса ёшлар ўртасида тамаки, алкоголь маҳсулотларининг тарқатилиши ва истеъмол қилинишини чеклаш, соғлом турмуш тарзи асосларини қарор топтириш борасида олиб борилаётган саъй-ҳаракатларни қўллаб-қувватлашдан иборатдир.

Яқинда лойиҳа доирасида Зомин туманида «20+» акцияси ўтказилди. Унда қатнашган фаол ёшлардан иборат тарғиботчилар гуруҳи тамаки ва алкоголь маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўконлар ва бозорлар худудида тарғибот ишларини олиб бордилар.

— Тарғиботимизни декабрдан кейин ҳам давом эттирмоқчимиз, — дейди «Камолот» ЁИХ фаоли Элёр Норпўлатов. — Салбий иллатга қарши ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, мунтазам кураш олиб борилса, мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман.

Дилшод ЭРГАШЕВ,
«Камолот» ЁИХ Жиззах вилояти кенгаши
матбуот хизмати етакчи мутахассиси

Hududlardan mujdalar

КОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Кўнғирот тиббиёт коллежида «Биз буюк юрт фарзандларимиз!» шиори остида ўтказилаётган ёшлар фестивали доирасида «Сиз севган қахрамонлар» ва «Замонамиз қахрамонлари» мавзуида ижодий учрашувлар бўлиб ўтди.

Тадбирда ёш олимлар, шоирлар, актёр ва эстрада хонандалари ўқувчиларга давлатимиз томонидан ёшларга қаратилаётган эътибор, яратилаётган имкониятлардан оқилона фойдаланишлари кераклигини таъкидлаб, ўзларининг ижодий фаолияти ҳақида гапириб беришди. Шунингдек, ўзбек кино санъатидаги янгиликлар ва ҳозирги фильмларга ёшларнинг муносабатлари ва таклифлари ҳақида суҳбатлашди. 10-мусиқа мактабида эса меҳмонлар эътиборига «Иқтидор эгаси — обод юрт эртаси» номли туман ёшларининг қўлга киритган ютуқлари ва қўл меҳнатлари ёрдамида яратилган маҳсулотлар кўргазмаси, шунингдек кўнғиротлик ёшлар томонидан тайёрланган концерт дастури намойиш этилди.

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ

Андижон шаҳридаги 32-мактабда вилоятдаги барча академик лицей ва касбухона коллежлари ўқувчи-қизлари ўртасида бадминтон бўйича «Камолот» кубоги мусобақаси ўтказилди.

Харакатнинг Андижон вилояти кенгаши ўтказган мазкур мусобақа қизларнинг спортга қизиқишини ошириш, улар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, келажақда энг яхши спортчи қизларни нуфузли мусобақаларга тайёрлаш мақсадида ўтказилди. Мусобақа якунида ғолиб ва совриндорлар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ

Навоий шаҳридаги тамаки ва алкоголь маҳсулотлари билан савдо қилувчи дўкон ва бозорларда «20+» акцияси доирасида тарғибот ишлари олиб борилди.

«Камолот» ЁИХнинг «Ёшлар — чекишга қарши!» лойиҳаси тренерлари ва кўнгилли ёшлар иштирокида ўтказилган ушбу акцияда жойларга «Ёшлар — чекишга қарши!» мавзуидаги ин-формацион стикерлар жойлаштирилди. «Тенгдош — тенгдошга» ва «20+» йўналишларида махсус тайёрланган тренерлар вилоятнинг барча ҳудудларида тарғибот ишларини олиб бораёпти.

Фаол ва изланувчан тарғиботчилар

Пойтахтимизда олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари ўртасида «Йилнинг энг фаол маънавият тарғиботчиси» республика кўрик-танловининг якуний босқичи бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари Ф.Ризаев ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ёшларга жаҳон андозалари даражасида билим бериш, уларнинг ижодий-интеллектуал салоҳиятини, маънавиятини юксалтириш, онги ва дунёқарашини турли ғарз-ли ахборотлар, миллий ҳаёт тарзи-

мизга ёт зарарли таъсирлардан ишончли ҳимоялашга устувор вазифа сифатида алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Халқаро майдонда ғоявий, мафкураравий ва маънавий хуружлар тобора кучайиб бораётган ҳозирги мураккаб даврда маънавий-маърифий ишларни замон талаблари асосида ташкил этиш, ёшларни турли таҳдидлардан ҳимоя қилиш, юртдошларимизнинг дахлдорлик туйғуси ва ижтимоий масъулиятини юксалтириш муҳим аҳамият касб этмоқда.

«Йилнинг энг фаол маънавият тарғиботчиси» кўрик-танловининг олий таълим муассасалари ўртасидаги босқичида 500 нафардан ортиқ профессор-ўқитувчи, маънавий-маърифий со-

2013-yil — Obod turmush yili

ҳада фаолият кўрсатаётган ходимлар иштирок этди. Улардан ўн уч нафари танловнинг якуний босқичида ўз билим ва маҳоратини намойиш этди.

Танловда иштирокчиларнинг миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишларга оид дастурларда белгиланган вазифалардан бохабарлиги, мамлакатимиз ва жаҳонда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларни ёшларга етказишда кўргазмалар воситалар, замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан унумли фойдаланиши, тарғибот ишларидаги фаоллиги тегишли мезонлар асосида баҳоланди.

Тошкент давлат юридик университетининг «Давлат ҳуқуқи назарияси ва тарихи» кафедраси доценти Феруза Муҳиддинова биринчи ўринга лойиқ топилди.

**Н.УСМОҒОВА,
ЎЗА мухбири**

Терма жамоамизнинг муҳим ғалабаси

Xushxabar

Кеча футбол бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси сафарда Вьетнам термасига қарши майдонга тушиб, 3:0 ҳисобида ғалабага эришди.

2015 йил Австралияда бўлиб ўтадиган Осиё чемпионати саралаш ўйинлари доирасида ўтган мазкур учрашувдаги ғалабадан сўнг терма жамоамизнинг очкоси 7 тага етди ва қитъа чемпионатида чиқиш учун яхши имконият юзага келди.

Ўйин терма жамоамизнинг устунлиги билан ўтди. Бироқ дастлабки дақиқаларда гол уриш футболчиларимизга насиб этмади. Фақат 40-дақиқага келиб, вьетнамликлар ҳимоячиси ва дарвозабони ўртасидаги тушунмовчиликдан (бу вазиятда ҳимоячи боши билан етказиб берган тўпни дарвозабон ушлаб ололмади) фойдаланган Воҳид Шодиев ҳисобни очди.

Қолган голлар иккинчи таймда киритилди. Дастлаб, ўйиннинг 47-дақиқасида Игор

Сергеев ҳисобни 0:2 га етказган бўлса, иккинчи таймда Санжар Турсунов ўрнига майдонга тушган ёш ярим ҳимоячи Сардор Рашидов ўйиннинг асосий вақти якунланишига икки дақиқа қолганда терма жамоамизнинг учинчи голини урди.

Шу ўринда бир мулоҳаза. Терма жамоамиз бош мураббийи Миржалол Қосимов кейинги икки учрашувда кўплаб ёш футболчиларга имконият бераётганининг гувоҳи бўлдик. Хусусан, Сардор Рашидов, Воҳид Шодиев, Жамшид Искандаров, Элдорбек Суюнов каби футболчилар терма жамоа таркибидаги дастлабки учрашувларини ўтказишди. Бу, албатта, ижобий ҳолат.

Терма жамоамиз «Осиё кубоги — 2015» саралаш мусобақасида навбатдаги ўйинини 19 ноябрь куни Гонконгга майдон эгаларига қарши ўтказди.

**Элмурод НИШОНОВ,
«Turkiston» мухбири**

Эзгулик — бош мезон бўлсин

Nigoh

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги «Маънавият ва маърифат маркази»да «ОАВнинг ёшлар тарбиясида тутган ўрни» мавзуида тадбир бўлиб ўтди. Тадбир Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги «Маънавият ва маърифат маркази» ҳамда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Тошкент шаҳар кенгаши ижроия қўмитаси ҳамкорлигида ўтказилди. ОАВ томонидан берилаётган таҳлилий кўрсатувлар, радиоэшиттиришлар ва мақолалар ёшлар тарбиясида муҳим аҳамиятга эга эканлиги тадбирда алоҳида таъкидланди.

**Махсума ОҚҚҶЗИЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси**

Талаба-ёшлар фестивали

Андижонда 17 ноябрь — Халқаро талабалар куни муносабати билан «Қадр-қимматим, таянчим ва ифтихоримсан, мустақил Ўзбекистон!» шиори остида талаба-ёшлар ҳафталик фестивали бўлиб ўтмоқда. Ушбу фестиваль олий таълим муассасалари талабалари ва ўрта-махсус, касб-хунар коллежлари ўқувчилари учун ташкил этилди.

Ҳафталик фестиваль Андижон вилоят ҳоқими тасдиқлаган режа асосида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Андижон вилояти кенгаши ташаббуси билан ўтказилмоқда. Андижон давлат тиббиёт институтида мазкур фестиваль доирасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 21 йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси — мамлакат тараққиёти ва жамият фаровонлигининг ҳуқуқий кафолати» мавзuida илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда олий таълим муассасаларидаги иқтидорли талабалар иштирок этди. Талаба-ёшларга мутахассислар «Конституциямиз қонун устуворлигини, унинг

барча фуқаролар учун тенглигини кафолатлайди», «Инсоннинг энг устувор ҳуқуқларидан бири — бу тинч яшаш ҳуқуқи», «Биз танлаб олган тараққиёт йўли конституциявий асосга эга» мавзуларида ҳамда Президентимиз Ислоҳ Каримов томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси юзасидан атрофлича тушунчалар беришди.

КУБОК «ИСТИҚЛОЛ ЁШЛАРИ»ДА

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Андижон вило-

яти кенгашида вилоятдаги олий таълим муассасалари талабалари ўртасида «Ҳоким кубоги» учун «Заковат» интеллектуал ўйини ташкил этилди.

Интеллектуал ўйинда Андижон давлат университетининг «А-Z» жамоаси, Андижон машинасозлик институтининг «Фемида», Андижон давлат тиббиёт институтининг «Авиценна» ҳамда Андижон қишлоқ хўжалиги институтининг «Истиқлол ёшлари» жамоалари ўзаро беллашди. Қизгин баҳс ва мунозаралар билан ўтган ўйин давомида ҳар бир жамоа аъзоларининг билим

савияси анча юқори эканлиги маълум бўлди.

Билимлар «жанги» якунида жамоаларга қўшимча саволлар берилиб, «Ҳоким кубоги» ғолиби аниқланди. Натижаларга кўра, 1-ўринни «Истиқлол ёшлари» жамоаси қўлга киритди. Иккинчи ўринни «Фемида» жамоаси эгаллаган бўлса, учинчи ўринга «Авиценна» жамоаси муносиб деб топилди.

Ғолиб жамоаларга Ҳаракатнинг вилоят кенгаши томонидан диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

Hududlardan mujdalar

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ

Фарғона шаҳридаги 10-мактабда «Ёшлар ўртасида ОИТС, гиёҳвандлик каби иллатларнинг олдини олиш» лойиҳаси доирасида семинар-тренинг ташкил этилди.

Ҳаракатнинг вилоят кенгаши ўтказган семинарда Фарғона шаҳридаги мактабларнинг бошланғич ташкилотлари етакчилари иштирок этди. Минисессия тарзида олиб борилган мазкур тадбирда ёшларнинг ОИТС, гиёҳвандлик каби иллатлардан қай даражада хабардор эканлигини аниқлаш мақсадида анкеталар тарқатилди. Сўнг лойиҳа тренери томонидан юқоридаги касалликларнинг келиб чиқиш сабаблари, юқиш йўллари ва улардан ҳимояланиш ҳамда олдини олишнинг асосий усуллари ҳақида тушунча берилди. Тадбир сўнггида иштирокчиларга «Биз — соғлом турмуш тарафдоримиз!» мавзuida буклетлар тарқатилди.

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Гулистон шаҳар дехқон бозори худудида «Ҳамкор» рейди ўтказилди.

Ҳаракатнинг вилоят кенгаши, Гулистон шаҳар ИИБ, вилоят матбуот ва ахборот бошқармаси ҳамкорлигида ўтказилган рейд давомида ўндан ортиқ ўқувчи-ёшларнинг дарс қолдирганлиги аниқланди. Уларнинг олти нафари касб-хунар коллежи, тўрт нафари умумтаълим мактаб ўқувчиларидир. Бу ўқувчиларнинг яқинлари ва ота-оналари билан тушунтириш ишлари олиб борилди ва фарзандларини ўқишга қайтариш тўғрисида тушунтириш хатлари олинди.

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ

Вилоят «Ёшлар маркази»да Зулфия номидаги Давлат мукофоти учун ўтказилаётган танловнинг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

Танловда адабиёт, фан, таълим, маданият, санъат йўналишлари бўйича туман ва шаҳарлардан келган олти миш тўққиз нафар қиз қатнашди. Уларнинг илмий-ижодий ишлари ҳакамлар ҳайъати томонидан ўрганиб чиқиб, баҳоланди ҳамда энг яхши деб топилган бешта номзод танловнинг республика босқичига тавсия этилди.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Булунғур туманида «Бирлашиб биз — катта кучмиз!» шиори остида ёшлар форуми ўтказилди.

Ҳаракатнинг Булунғур тумани ташкил этган форум доирасида бошланғич ташкилотлари етакчилари учун ўқув-семинарлар ташкил этилди. Унда ёшлар маънавиятини юксалтиришда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг ўрни ва вазифалари ҳақида фикр алмашдилар.

Ибратли зиё маскани

Тошлоқ иқтисодиёт коллежидаги ахборот-ресурс маркази ёшларнинг сеvimли масканига айланган.

Марказ энг илғор ахборот технологиялари билан жиҳозланган, замон талаблари асосида хизмат кўрсатмоқда.

Зиё масканида бадий, сиёсий, умумтаълим фанлари, турли соҳаларга оид минглаб адабиётлар мавжуд. Марказ раҳбари Қаноат Мамажонованинг таъкидлашича, коллеж ўқувчиларидан ташқари яқин атрофдаги қишлоқ ва маҳаллалардан келиб, марказ хизматидан фойдаланайтган китобхонлар кўп.

Мутал Қодиров суратлавҳаси

Анордан сифатли шарбат

Тошкент кимё-технология институти озиқ-овқат хавфсизлиги кафедраси ассистенти Фозил Эшматов анор шарбатини тайёрлашнинг самарали технологиясини ишлаб чиқди.

Таклиф этилган янги технологик усул юртимизда ишлаб чиқарилаётган анор концентрати (шинниси) ва ундан тайёрланувчи табиий шарбатнинг сифатини халқаро даражадагидан ҳам ошириш имконини берди.

Анор субтропик мева. У дунёнинг санокли мамлакатларида ўсади. Ўзбекистон шулар сирасида. Мамлакатимиз анор етиштирилувчи давлатлар ўнталигидан ўрин олган. Республика-мизда ҳар йили ўттиз минг тоннагача анор ҳосили олинади. Ҳосилнинг тахминан олти-етти тоннаси қайта ишланиб, мева шинниси ёки шарбат ҳолида маҳаллий ва дунё бозорларига етказилмоқда.

Анор бир қанча фойдали хусусиятлари билан машҳур. У С витамини ва темир моддасига бой. Қолаверса, ушбу мева таркибида саратон касаллигига қарши курашишда ёрдам берувчи ноёб шифобахш моддалар мавжуд. Шу боис анор шарбати бутун дунёда ниҳоятда қадрланади. Ҳозир бу маҳсулотга

талаб анча юқори.

— Саноат миқёсида анордан сифатли шарбат тайёрлаш мураккаб масала, — дейди Фозил Эшматов. — Сифатли деган тушунчага бироз ойдинлик киритсам. Мева шарбатининг сифати унда шу меванинг табиий хусусиятлари нечоғлик сақланиб қолингани билан белгиланади. Анорнинг рангини олайлик. Янги сиқиб олинган анор суви ёки шарбати тўқ қизғиш тусга эга. Бугун жаҳонда эътироф этилган ISO ҳамда НААСР халқаро стандартларига мувофиқ, қадоқланган анор шарбати яроқлилик муддати мобайнида ана шу табиий рангини йўқотмаслиги керак. Аслида бу натижага эришиш осон эмас. Чунки соф ҳолдаги анор шарбати, яъни фақат анор концентрати (шинниси)дан тайёрланган шарбатнинг ранги бироз вақт ўтгач, ўзгара бошлайди. Бу эса истеъмолчида маҳсулот айниган, сифатсиз, деган фикр уйғотади. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқарувчилар томонидан шарбатга ранг берувчи ёки маҳсулот ран-

гини табиий ҳолича сақлашга ёрдам берадиган махсус моддалар қўшилади. Ҳозир ушбу технологик усул амалиётда кенг қўлланилмоқда. Бироқ муаммо шундаки, ранг берувчи кўпгина қўшимчалар ноорганик моддалар туркумига оид. Бошқача қилиб айтганда, улар кимёвий йўл билан синтез қилиб олинади. Қолаверса, бундай қўшимчалар маҳсулотнинг фойдали хусусиятларини сезиларли камайтириши мумкин.

— Айни пайтда мамлакатимизда анор шарбатларини ишлаб чиқарувчи тўртта корхона фаолият кўрсатмоқда, — давом этади ёш тадқиқотчи. — Улардан бири «Эл-Кол» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонасида мен беш йил бош технолог бўлиб ишладим. Юқоридаги муаммога шу ердан амалиёт давомида дуч келганман. Кафедрамиз мудири, техника фанлари доктори, профессор Қўчқор Додаев билан маслаҳатлашиб, муаммони илмий жиҳатдан ўрганиш ва мақбул ечим топишга қарор қилдик. Ҳозир шу олимнинг раҳ-

барлиги остида «Анор шарбати ва концентрати ишлаб чиқаришда муаммоларни бартараф этиш» мавзусида илмий изланишлар олиб боряпман. Очиғи, тадқиқот давомида биз танлаган муаммо нафақат Ўзбекистон учун, балки дунё миқёсида ҳам анча долзарб эканига амин бўлдим. Чунки анор шарбатини экспорт қилишда пешқадам ҳисобланган Эрон, Испания, Ҳиндистон ва Хитойдек мамлакатлар ҳам анор концентратини ишлаб чиқаришда халқаро талабларга тўлиқ жавоб берувчи сифат кўрсаткичларига эришганича йўқ. Мен бу йўналишда фаолият олиб борувчи йирик хорижий компания ва заводларнинг иш тажрибаси, уларда қўлланилаётган технологияларни ўрганишга ҳаракат қилдим. Уларнинг маҳсулотидан намуналар олиб, институт лабораториясида таҳлил қилдим. Инглиз тилини билганим менга тадқиқот ишим юзасидан Италия, Швейцария, Германия, голландиялик ҳамкабларим билан ўзаро фикр алмашиш имконини берди.

Ниҳоят, икки йиллик илмий изланишлар натижаси ўлароқ, Фозил Эшматов биринчи мартаба кимёвий қўшимчаларсиз, барча халқаро стандартларга мос, узоқ муддат ўзгаришсиз сақланувчи анор шарбатини олишга муваффақ бўлди. Энг қизиғи, тадқиқотчи мав-

жуд технологияни оддий усул билан такомиллаштира олди. Яъни юртимиз корхоналарида йўлга қўйилган технологик линияга бироз ўзгартириш киритиш орқали муаммони бартараф этиш мумкинлигини илмий жиҳатдан исботлади. Ҳозирча янги усул лаборатория ҳамда яримсаноат шароитларида синаб кўрилди. Ихтирога давлат патентини олиш учун талабнома топширилган. Муаллифлар фикрига кўра, агар у амалиётга татбиқ этилса, Ўзбекистонда ишлаб чиқарилувчи анор шарбатининг жаҳон бозоридаги қиймати сезиларли равишда ошади. Асосийси, такомиллаштирилган технология асосида тайёрланадиган анор концентрати барча сифат кўрсаткичлари жиҳатидан жаҳонда қиймати ҳатто, энг юқори деб баҳоланувчи хорижий аналоглардан сезиларли устунликка эга. Бу эса келгусида янги хусусиятларга эга анор шарбатини гина эмас, балки инновацион лойиҳа сифатида уни тайёрлаш технологиясини ҳам хорижий давлатларга чиқариш имконини беради.

Бундан аввал Фозил Эшматов топинамбур ўсимлигидан шарбат олиш усулини яратишда иштирок этганди. Ушбу технология ҳам ишлаб чиқаришда катта аҳамиятга эга бўлиб, унга давлат патенти олинган. Қаҳрамонимизнинг илмий изланувчанлиги ва олдига доимо катта мақсадлар қўйишга одатлангани ана шундай юксакликларга эришишида асос бўлмоқда. Мактабда ҳам у одатда кўплаб ўқувчилар қийин деб ҳисоблайдиган фундаментал фанларни яхши ўзлаштирарди. Айниқса,

кимёни. Тошкент кимё-технология институтида таълимнинг магистратура босқичини тамомлагач, уни йирик корхонага бирийўла бош технолог лавозимига ишга қабул қилишди. Бош технолог корхонанинг юраги дегани. Бутун ишлаб чиқариш жараёни ва маҳсулот сифатига айнан у жавоб беради. Мазкур вазифа қанчалик мураккаб бўлса, шунчалик масъулиятлидир. Шунга қарамай, Фозил Эшматов барчасини уddалади. Корхонадаги фаолияти давомида ишлаб чиқаришда бирорта ҳам технологик хато ёки узилиш рўй бергани йўқ. Боз устига, у ўзининг билими, янгиликка интилувчанлиги билан жамоада ҳурмат қозонди. Мана, ҳозир ҳам кафедрада илмий фаолиятини давом эттирар экан, устозлари, ҳамкасблари ва талабалар орасида ўзига яраша ҳурмат-эътиборга эга.

— Илмнинг ўзига яраша машаққатлари бор, — дейди суҳбатдошимиз. — Талабаларга бу ҳақда кўп эслатаман. Аммо машаққатли меҳнат, албатта, ўзининг тотли мевасини беради. Охириги йилларда юртимизда турли илмий кашфиётлар, ихтиролар қилиняпти. Чунки илм-фанга эътибор катта. Айниқса, ёш олимларни қўллаб-қувватлаш борасида олиб борилаётган ишлардан шахсан мен жуда мамнунман. Бунинг натижасида илмга қизиқувчи ёшлар сонни тобора ортмоқда. Бу эса юртимизда янги интеллектуал ёш авлод шаклланаётганидан далолат беради.

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» мухбири.
Сардор Муллажонов олган сурат.

Қўрғонтепада меҳнат ярмаркаси

Андижон вилоятининг Қўрғонтепа туманида туман ҳокимлиги, прокуратураси ҳамда бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази ҳамкорлигида бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди. Унда 164 корхона, ташкилот, муассаса ва фермер хўжаликлари 260 бўш иш ўрни билан иштирок этди.

2013 йилнинг тўққиз ойида туманда 4 минг 855 янги иш ўрни яратилди. Аҳолини иш билан таъминлаш мақса-

дида ўтказилган меҳнат ярмаркаларида 227 нафар фуқарога доимий ишга жойлашиш учун йўлланма берилди.

— Президентимиз раҳнамолигида аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, бандлигини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда, — дейди туман бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази раҳбари Бахтиёржон Қорабоев. — Янги иш ўринларининг аксарият қисми хотин-қизлар ва ёшлар учун ташкил этилиб, уларга асосан, уй бекалари, касб-хунар кол-

лежи битирувчилари, муддатли харибий хизматни ўтаб қайтган фуқаролар жойлаштирилмоқда.

Тадбирда соҳа мутахассислари томонидан меҳнат қонунчилиги, фуқароларнинг ҳуқуқий билимларини ошириш борасида зарур тавсия ва маслаҳатлар берилди.

Ф.УБАЙДУЛЛАЕВ,
ЎЗА мухбири

Барча ютуқларимизнинг ҳуқуқий асоси

Бугунги тинч ва осуда ҳаётимиз, барча соҳаларда эришадиган ютуқларимиз, она Ватанимизнинг жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллаши замирида Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган ҳуқуқ ва кафолатлар мужассам. Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси, халқимизнинг хоҳиш-иродаси билан бундан 21 йил муқаддам қабул қилинган Асосий қонунимиз барча соҳалар каби таълим тизимини ҳам сифат ва мазмун жиҳатдан тубдан ислоҳ қилиш, унинг дунё миқёсида кенг эътироф этилиши, ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол, юксак маънавиятли инсонлар этиб вояга етказишда мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2001 йил 4 январда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги фармойиши мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳуқуқий онги ва маданиятини янада юксалтириш, ёшларни ватанпарварлик, юрт равнақида дахлдорлик руҳида камол топтиришда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда.

— Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат, адолатли фуқаролик жамиятини барпо этиш борасидаги изчил ишларда қонун устуворлигини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилаётган, — дейди Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг маънавий-ахлоқий тарбия бошқармаси бошлиғи Хикматилла Даминов. — Зеро, давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида ҳуқуқий таълим ва маърифатни, жамиятда ҳуқуқий билим тарғиботини тубдан яхшилашга йўналтирилган мақсадли чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш, уни изчил амал-

ла ошириш муҳим вазифа сифатида алоҳида белгиланган.

Айни пайтда мамлакатимизда аҳоли, айниқса, ёшларнинг ҳуқуқий билим ва саводхонлигини юксалтириш, ҳуқуқий таълимни янада такомиллаштириш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Президентимизнинг 1997 йил 25 июнда қабул қилинган «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги фармони ҳамда юқорида номи қайд этилган фармойиш бу борадаги ишларни янада юқори босқичга кўтаришда муҳим омили бўлмоқда.

Бугунги кунда мактабгача тарбия муассасалари ва умумтаълим мактабларида ёш авлоднинг ҳуқуқий билим ва саводхонлигини юксалтириш борасида изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, халқ таълими тизимидаги мавжуд 9765 умумтаълим мактабида таҳсил олаётган 4 миллион 464 минг нафардан ортиқ ўқувчи Конституция асосидаги ҳуқуқий билимларнинг ўқитилиши тегишли давлат таълим стандартлари асосида алоҳида-алоҳида бос-

қичларга ажратилган ҳолда амалга оширилмоқда.

Конституцияимизнинг мазмун-моҳияти, унинг аҳамияти кичкинтойларнинг ёши, дунёқараши, психофизик хусусиятларини инобатга олган ҳолда, мактабгача тарбия муассасаларидан бошлаб ўргатилмоқда. Мактабгача тарбия масканлари тарбияланувчилари — кичик ёшдаги болалар учун «Конституция сабоқлари», умумий ўрта таълим мактабларининг 1-4-синфларида «Конституция алифбоси» курси, 5-7-синфларда «Конституция оламига саёҳат» курси, 8-синфда «Давлат ва ҳуқуқ асослари» ва 9-синфда «Конституциявий ҳуқуқ асослари» фанлари ўқитилмоқда. Бунда илғор педагогик ва ахборот-коммуникация технологиялари, ўқитишнинг самарали усулларида кенг фойдаланилаётгани Асосий қонунимизнинг ҳаётбахш аҳамиятини ёш авлод онига чуқур сингдиришга хизмат қилаётган.

Конституцияимиз замиридаги билимларни ўқувчиларга етказиш, улар ўртасида ахлоқий-ҳуқуқий мавзуда юқори самара берадиган тадбирларни ўтказиш, дарс жараёнида ҳуқуқий таълим-тарбияни тўғри йўлга қўйиш юксак тафаккурли авлодни шакллантиришнинг асосий шартларидандир. Ушбу талабдан келиб чиқиб, умумтаълим мактабларида Конституцияни ўрганишни ташкил этиш йилдан-йилга такомиллашиб бормоқда. Ҳуқуқий таълим-тарбияни сифатли амалга ошириш мақсадида ўтган йиллар мобайнида Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги ва Республика таълим маркази мутахассислари томонидан 22 номдаги ўқув-услугий қўлланмалар яратилди. Ушбу адабиётлар билан бирга 1-4-синфлар учун «Конституция алифбоси», 5-7-синфлар учун «Конституция оламига саёҳат», 2-9-синфлар учун «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси» изоҳли луғатлари тайёрланиб, нашр этилди. Бундан ташқари, 8-9-синфларда «Давлат ва ҳуқуқ

асослари» дарсини мазмунли ташкил этиш мақсадида «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси» номли плакатлар тўплами танлов асосида тайёрланиб, умумтаълим мактабларига етказилди. Шунингдек, 8-9-синфлар учун Асосий қонунимизни кенг ўрганишга доир қатор электрон ахборот таълим ресурслари яратилди. Бугунги кунда ушбу электрон дарсликлар билан таълим муассасаларидаги ахборот-ресурс марказлари тўлиқ таъминланган.

Ўқувчиларнинг ҳуқуқий билимини юксалтириш ўқув предметлари билан бирга фанлар таркибида интеграциялашган тарзда амалга оширилмоқда. Масалан, фуқароларнинг давлат ва жамият олдидagi бурчлари, масъулияти, ижодий-интеллектуал имкониятларини юзга чиқаришга оид ҳуқуқий кафолатлар «Миллий истиқлол ғояси ва маънавият асослари» фани орқали, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришга оид ҳуқуқий тушунчалар «Иқтисодий билим асослари», ёшларнинг оила ва жамият олдидagi масъулиятини ошириш, тиббий маданиятини юксалтириш, атроф-муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишига оид ҳуқуқ ва бурчлари «Соғлом авлод асослари» дарсларида кенг ўргатилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, Конституцияимизда белгиланган ҳуқуқий кафолатларнинг мазмун-моҳиятини ўқувчиларга етказишда турли кўрик-танловлар, ижодий беллашувларнинг аҳамияти бекиёс. Бугунги кунда Халқ таълими вазирлиги томонидан ёш авлоднинг ҳуқуқий билим ва тафаккурини ўстириш мақсадида турли кўрик-танловлар, учрашувлар, давра суҳбатлари мунтазам ташкил этилмоқда. Жумладан, халқ таълими тизимида ҳар йили 10 ноябрдан — 10 декабргача «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси — инсон ҳуқуқларининг кафолати» ойлиги, 1 январдан — 1 февралгача «Давлат ва ҳуқуқ асосла-

ри» фан ойлигини ташкил этиш анъанага айланган. Умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида 2001 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими ва Адлия вазирликлари, «Камолот», Ўзбекистон Бадий академияси, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси ва «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси ҳамкорлигида «Конституция — бахтимиз пойдевори» кўрик-танлови ўтказиб келинмоқда. Ўқувчи-ёшлар ўртасида ушбу кўрик-танловга қизиқиш йилдан-йилга ортаётганини унда иштирок этаётган ўғил-қизлар сафи кенгайиб бораётганидан ҳам яққол кўриш мумкин.

Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида барча соҳаларда амалга оширилаётган изчил ислохотлар, қўлга киритилган ютуқ ва марраларимиз, навқирон авлоднинг камолоти йўлидаги чексиз меҳр ва ғамхўрликлар Асосий қонунимизда белгиланган ҳуқуқ ҳамда кафолатларнинг амалдаги ифодасидир. Шу боис таълим масканларида Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ёш авлодга ўргатиш жараёнида мустақиллик — бу, энг аввало, ҳуқуқ экани, ёшларнинг пухта билим олиши, юксак фазилатлар соҳиби бўлиб камолга етиши, ижодий-интеллектуал салоҳиятини ошириш, барча эзгу орзу-умидларини рўёбга чиқаришнинг мустаҳкам ҳуқуқий пойдевори экани дарсликлардан ташқари ҳужжатли фильмлар, тарихий манбалар, адабиётлар ёрдамида чуқур сингдирилмоқда.

Айни кунларда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 21 йиллиги муносабати билан ҳуқуқшунос олимлар, мутахассислар иштирокида таълим масканларида ўтказилаётган маданий-маърифий тадбирлар, учрашувлар, давра суҳбатларида мамлакатимизда ҳар томонлама ривожланган, юксак билимли, мустақил фикрлайдиган, соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишда Конституцияимиз ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётгани ўқувчи-ёшларга кенг етказилаётган.

**Н.УСМОНОВА,
ЎЗА муҳбири**

Бежирим санъат тури

Апликация — газлама ёки қоғозга рангли мато ё қоғоз парчаларини ёпиштириб ёки тикиб нақш солиш усули.

Навоий педагогика коллежининг 3-курс ўқувчиси Дилобар Ёдгорова 2007 йилдан буён апликация билан шуғулланади. У яратган санъат асарлари ўзининг бежиримлиги, кўркамлиги ва сифати билан ажралиб туради. Кўплаб кўргазмаларда иштирок этиб келаётган тенгдошимиз келажакда амалий санъат бўйича улкан ютуқларни қўлга киритишни мақсад қилган.

Айни кунда Дилобар Ёдгорова беш нафар шогирдида апликация сирларини ўргатиб келяпти.

Сардор МУЛЛАЖОНОВ фотолавласи

Tengdoshlar qalami

Mening fikrim

Дили тоза инсоннинг бахти

Қатра

Рустам кўшни қиз Шоирани болалигидан яхши кўрар эди. У ёқимтой қизалоқнинг кўшниси эканлигини ўзининг бахти деб биларди. Маҳалла болалари биргаликда ўйнаганларида Шоира Рустамга энгилгина табассум ҳадя этган, ўша табассум ҳам Рустам учун бахт бўлиб туюлган эди.

Рустам ва Шоира биргаликда боғчага бордилар. Болаларнинг оналари гаплашиб кетишар, Рустам эса вақти Шоиранинг ёнида ўтаётганидан кувонарди. Боғчага биргаликда бориш, у ердаги қизиқарли ўйин ва машғулларда бирга бўлиш, шунингдек, боғчадан бирга қайтиш — ҳамма-ҳаммаси Рустамнинг ёш қалби учун катта бахт эди.

Болалар бирга униб ўсдилар. Етти ёшга тўлиб, мактабга ҳам бирга қатнай бошладилар. Рустам ва Шоира биринчи кўнғироқни биргаликда чалишди. Бундан Рус-

там ўзини жуда бахтиёр ҳисоблади. Улар синфдаги аълочи ўқувчилардан эди. Устозлари бошқа ўқувчиларга намуна сифатида кўрсатадиган ўқувчилар номлари орасида Рустам ва Шоиранинг исм-фамилияси доимо кетма-кет янграрди. Рустам бунинг учун ҳам ўзига сизмас, севинарди.

Улар мактабни битирдилар. Иккаласи икки йўналишдаги олий ўқув юртига ўқишга кирдилар. Бу ҳолдан бироз ранжиган Рустам «Э, барибир иккимиз ҳам ўқиямиз-ку!» дея ўзига таскин берди. У шаҳарда Шои-

рани тез-тез учратар ва бунинг ҳам ўзининг омади кулганига йўярди.

Рустам ва Шоира ўқишда ҳам кўпгина ютуқларга эришдилар. Турли танлов ва олимпиадаларда ғолиб бўлишиб, бир неча бор биргаликда пойтахтга келиб кетишди. Рустам ўзида йўқ шод, масрур эди.

Бир куни Рустам Шоиранинг тўйи ҳақидаги хабарни эшитиб, юраги увишиб кетди. Кўзларига дунё қоронғи туюлди. Энди у Шоирасиз, муҳаббатисиз қандай яшайди?.. Чувалаш хаёллар гирдобиди азобланаётган Рус-

там охир-оқибат ўзида куч топа олди: «Шоира бахтли бўлса, шу менинг ҳам бахтим-ку!»

Орадан йиллар ўтди. Шаҳарнинг кўркам гўшасида жойлашган боғча дарвозаси ёнида Рустам жажжи қизалоғи кўлидан ушлаб, унга нималарнидир астойдил тушунтириб кетаётган Шоирани учратди. Уни шодон ва бахтли учратгани ҳам Рустам учун кичкина бахт эмасми? Шу пайт Рустамнинг чўнтагида қўл телефони жиринглаб қолди. Телефондан жуда ёқимли овоз эшитилди:

— Дадажониси, ўғлимизни боғчадан олиб келишни унутмаяпсизми?

Фарзандларининг бир боғчага бораётганидан чексиз қувонган Рустам ўзини яна бир бор бахтли ҳис қилди. Боғча ҳовлисида кичкина болакай «Дадажон!» дея қўл силтар эди.

Хулкар УЗОҚОВА,
Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабаси

Тоғлар — Ернинг таянч устунли. Улар олам мувозанатини тутиб туради. Мақоллар, ҳикматли сўзлар, ривоятлар эса одамларнинг қалбига таянч вазифасини бажаради. Аждоларимиздан мерос бу маънавият устунлари ҳар бир кишининг қалбини забт этиб, унга сабр-тоқат, келажакка умид бағишлайди, безовта қалблар ҳикматли сўздан таскин-тасалли олади. Бу залворли тоғ чўққиларини чехрамиздаги кўзимиз билан эмас, кўнгил кўзимиз билан кўра оламиз.

Оламни тутиб турувчи мувозанат

Она тили ва адабиёт дарсларида мақол, ҳикматли сўз, донолар ўғитларидан унумли фойдаланиш дарс самарадорлигини оширади.

Айтишадик, ширин сўз ҳам — яхшилик. Яхшилик эса ҳаммани холис, ширин сўз билан қилинганда гўзал. Қилган яхшилигини одамларга гапириб юришдан-да хунукроқ иш йўқ дунёда.

Ривоят қилишларича, қадимда бир меҳнаткаш инсон бўлган экан. У кунлардан бир куни озроқ меҳнат қилиб, катта дарахт соясида дам олиб ўтириб, дарахтга суянганча ухлаб қолибди ва туш кўрибди. Тушида буғдой экиб, мўл-кўл ҳосил олибди. Хурсанд бўлган ҳолда ҳосилни бир неча жойга уюм-уюм қилиб қўйибди. Лекин ажабланарлиси, кўп ўтмай, у йиққан ҳосилни янчмай туриб галма-гал ёқиб юбораверибди...

Бирдан уйғониб кетибди-ю, ўйланиб қолибди. Кўрган тушининг таъбирини билиш истагида бир донишманд хузурига борибди ва унга кўрган тушини айтиб берибди.

Донишманд оғир хўрсиниб дебди: «Ҳар бир уйган ҳосилинг сенинг таниш, нотаниш биродарларингга қилган яхшиликларингдир. Сен уларнинг оғирини энгил қилиб, кўп савоб иш қилгансан ва бунинг натижасида ўзинг жуда хурсанд бўлгансан. Шу билан биргаликда қилган хайрли ишларингни бошқаларга қайта-қайта айтгансан. Бу билан сен қилган савобларингни ўзинг ёқиб юборгансан.

Донолар айтадилар:

— Ўнг қўлинг берганини чап қўлинг билмасин.

Яхшилик қилиш билан мамнун бўлган киши ҳақиқий инсондир.

Раъно УМАРОВА,
Республика ихтисослаштирилган мусиқа ва санъат академик лицейи ўқитувчиси

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

«ЖАМИЯТ ВА МЕН - 2013»

Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси хузуридаги Нодавлат-нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди ҳамда Журналистлар ижодий уюшмаси билан ҳамкорликда республикадаги босма ва интернет нашрлар, ахборот агентликлари журналистлари ва фотожурналистлари учун «Жамият ва мен — 2013» танлови ўтказилишини эълон қилади.

— «Соғлом она — соғлом бола» мавзусидаги энг яхши материал;
— энг яхши журналист текшируви;
— интернетдаги энг яхши мақола;
— энг яхши фоторепортаж;
— йил дебюти (талаба-журналистлар учун).

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ

Тақдим этилган ижодий ишлар босма ва интернет нашрларда 2013 йилнинг 1 январидан 1 декабрга қадар чоп этилган бўлиши шарт.

Ижодий ишларга муаллиф тўғрисида (фамилияси, исми, профессионал фаолияти тўғрисида) қисқача маълумот, паспорт нусхаси) маълумотлар илова қилинади.

Танловга материаллар 2013 йил 10 декабрга қадар қабул қилинади.

Танлов ғолиблари 2013 йил якунида ташкилотчилар томонидан ўтказиладиган нуфузли тадбирда эълон қилиниб тақдирланади.

ТАНЛОВНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар етакчи журналистлар, жамоат ташкилотлари, жамғармалар, манфаатдор идора ва муассасалар вакилларида иборат нуфузли ҳайъат томонидан кўриб чиқилади ва баҳоланади.

Танловга жамият учун муҳим аҳамиятга эга, мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий, маърифий-маданий, ҳуқуқий соҳалардаги ислохотларнинг бориши, жамиятнинг фаол аъзолари ташаббусларини бирлаштириш, фуқаролик жамияти институтлари фаолияти, тадбиркорликни ривожлантиришга йўналтирилган дастурларнинг амалдаги ижросига қаратилган ижодий ишлар қуйидаги йўналишлар бўйича қабул қилинади.

ТАНЛОВ Йўналишлари

Танлов қуйидаги 10 та номинация бўйича ўтказилади:

— «Юксак маънавият — жамият пойдевори» мавзусидаги энг яхши материал;
— «Таълим тизими ислохотлари — журналист нигоҳида»;
— «Соғлом ёшлар — келажак пойдевори» мавзусидаги энг яхши материал;
— «Фермерлик — имконият ва истиқболлар» мавзусидаги энг яхши материал;
— «ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари фаолияти» тўғрисидаги энг яхши материал;

Ғолибларни аниқлашда мавзунинг долзарблиги, иш мазмунининг ижтимоий аҳамияти, материални ёритишдаги аниқлик ва ўзига хослик, профессионал маҳорат асосий мезон ҳисобланади.

Танловга топширилган ижодий ишлар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИГА МУКОФОТЛАР

Ҳар бир номинация бўйича танлов ғолиблари журналистлар учун ташкилотчилар томонидан таъсис этилган диплом, компьютер жамланмаси, планшет, қўл телефони ва шу каби қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади.

Материаллар ва уларга ҳисобот кўринишидаги маълумотлар «Жамият ва мен — 2013» танловида деган қайд билан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондида қуйидаги манзилга жўнатилади: Тошкент шаҳри — 100129, Навоий кўчаси 30-уй, 3-қават, 1-хона. Тел./факс: 244-14-28, 244-12-51, www.mmf.uz, e-mail: info@mmf.uz, fonduz@umail.uz.

E'lon

«Домла билан қанга иноқ бўлсанг, имтиҳонда ўзингга шунга яхши бўлади», дея маслаҳат беришганди, талабалигимнинг дастлабки кунларидаёқ юқори курсдаги оналар. Бу гапга ишониб, шундай қилдим ҳам. Қайси дарс бошлангасин, ҳаттадан аввал мен домлапарнинг кўзига кўринишга ҳаракат қилдим. Курсдошлар йўлакда гаплашиб турсак, устозларимиз ўтиб қолишадиган ва мен ҳаттадан кўра баландроқ овозда саноат бераман. Улар ҳам филтайиб олиб олишадиган.

Дарсларда, айниқса, маърузаларда ўзимни жуда яхши тутаман. Гуруҳдагилардан кимдир шовқин кўтарса, пичирлаб гаплашса ҳам, устозга халақит бераяпсизлар, деб уришгандай бўламан. Домлалар бунинг учун мендан албатта хурсанд бўлишди. Буни уларнинг муомаласидан, юз-кўзларидан сезиб тураман. Хуллас, шундай бўлдики, ўқишга киришимдан олдин баъзи катталарнинг, домлалар қаттиққўл бўлади, баҳо қўймай, одамни югурти-

ради, деган гапларининг ростлигига шубҳалана бошладим. Улар билан зумда чиқишиб кетаётган бўлсам, нега баҳо қўйиш шунча муаммо бўлар экан, дея ажабланидиган ҳам бўлдим. Англашимча, улар мени гоёта хушмуомала қиз деб билар ва ёқтиришарди.

Шунақа юриб, имтиҳонлар келганини ҳам билмай қолибман. Ушанда ўртоқларим у ёқдан-бу ёққа чопишиб қолди. Кўриб, тўғриси, озроқ кулгим ҳам қистади. Уларга «вақтида

домланинг кўнглини олиш керак эди», дегим келди-ю, ўзлари билади-да, дея индамай қўяқолдим.

Биринчи имтиҳон тарихдан, севимли домлам Содиқжон Учаровдан эди (исмларини очиқ айтмаётганимни тўғри тушунасиз, деб ўйлайман). Борсам, у киши бирам сиполик билан билет тарқатаётган эканларки, кўриб «дод» деворай дейсиз. Ушанда уни бирам яхши кўриб кетдим, «Ассалому алайкум, домлажон» дея эркаландим. Домлам бургутдек нигоҳи билан шартта

Биринчи курсдагиларга маслаҳат

(Жиддий ҳажвия)

Boshidan o'tgan — tabib

ўтди-ю, кўлимдаги қоғозни олиб кетди.

Эртасига инглиз тилидан имтиҳон бўлди. Шу пайтгача ювошгина кўринган ўқитувчимиз бирданига шерга айланди-қолди. Ва бизни жиддий, масъулият билан синовдан ўтказди.

Беҳазил, бу имтиҳон деганлари домлаларнинг ниқоби ечиладиган палламу, дейман-да! Ё уларнинг хушмуомаласини ўзим учун имтиёз ўрнида хаёл қилиб, адашганмиканман? Умуман олганда, имтиҳон бўлиб ўтди-ю, менга ўхшаганларнинг шўрига шўрва тўкилди.

Нима ҳам дейман, домлаларнинг яхши гапини, шунчаки, маданият белгиси деб ҳисобланг, уни суистеъмол қилманг. Ҳар қандай ҳолатда яхши ўқишга, баҳоларни билимингиз билан олишга ҳаракат қилинг, дейман. Акс ҳолда, доғда қоласиз.

Вазира ИБРОҲИМОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Вақтимиз бўлса эди...

(ШАХСИЙ КUNДАЛИҚДАН)

С... домламуз нуқул столини муштаб, бизга ўшиқиради: — Нега дарсимга яхши тайёрланмайсанлар, ё сенларга ўқиш ўйинчоқми? Ҳамманга қийишқ икки! Э-э, садқаи одам кетларинг...

Шундай пайтда анча хижолат тортамиз, домлага «бундан буёғига ўқиймиз, сизни ҳечам уялтирмаймиз», дея қоп-қоп ваъда берамиз. Тўғриси, ушанда, чиндан ҳам тинмай ўқигимиз, фанларни аълога ўзлаштиргимиз келиб кетади. Аммо дарсдан чиққач, берган сўзимизни ел учуриб кетадими-ей, ё хаёлимизни бошқа нарсалар эгаллаб оладими-ей! Хуллас, бошқа ишларга ўралашиб, дарс қилишга вақт тополмай қолаверамиз. В..., Н..., Л... домлаларимиз эса доим «талабада вақт бемалол» дейди, талабанинг ҳам ўзига яраша юмушлари, ташвишлари борлигини умуман тушунишмайди.

Мана, масалан, бир йилда 365 кун бор. Ҳисоб-китобимга қараганда, шундан нақ эллик икки кунни яқшанбага тўғри келади. Шунда бизда ўқиш, билим олишга 313 кун қолади.

Ўша 313 куннинг саксон беш кунни эса ёзги таътилга кетади. Ундан буни айирсак, ихтиёримизда 228 кунимиз қолади. Шу ўринда кунлик саккиз соатлик уйқуни бир йилга ҳисоблаймиз. Бисотимизда бор-йўғи 106 кун бор.

Кўраёпсизми? Айтганча, бошқа талабаларни билмадим-у, менда шундай, ҳар кунни ўқишдан чарчаб келиб, камиди бир соат дам оладиган одатим бор. Калкуляторни олинг-у ҳисобланг. Ҳа, майли, буниям ўзим ҳисоблайман, мана, бу — йилига ўн беш кун дегани. Шунда тўқсон бир кунимиз ўқишга қолади. Айтаверсак, гап кўп. Овқатланишга яна икки соат вақтимизни ажратсак, бу — йилнинг ўттиз кунни тамаддига кетишини англатади. Демак, дарс қилиш учун бор-йўғи олтимиш бир кунимиз қолди. (Вой, бечорагина талабалар-ей!)

Бироқ бу нафақат талабага, балки ҳаммамизга хос хусусият, кунига бир соат гаплашишни ҳам унутмаслик керак (инсоф қилдим, гаплашишга камроқ вақт ажратдим, аслида, телефон суҳбатларнинг ўзига қанча вақтимиз зое... кечирасиз, қанча вақтимизни телефон суҳбатлари олади). Шунда йилига ўн беш кунни шунга сарфлаган бўламиз. Шу ўринда байрам, базм, қутилмаган хурсандчилик ҳамда бошқа

ҳолатларни назардан қочириб бўлмайди. Бунга бир йилдан тўрт кунимизни беришимиз табиий. Бундан кейин қолган олти кунимизда бемалол дарс тайёрласак бўлар экан...

Иб-би, эсим курсин, иссиқ жон иситмасиз бўлмайди, дейишадиган-ку, унга бир йилда уч кунимизни ажратамиз. Айтганча, интернетда ўтириш, кинога тушишга эса ҳеч бўлмаса икки кунни ажратмасак бўлмас, талабалигимиз талабаликдек ўтмас...

Қараб турсам, биз талабаларнинг ҳам шунга ўхшаш югур-югуримиз кўп экан. Домлалар шуни тушунишмайди-да...

Шундай қилиб, фақат бир кунимиз қолар экан ўқишга. Шу бир кунда эса ўқийдиган талаба ўқийди, эрталабдан-кечгача ҳаммасига «успет» қилса бўлади.

Вой, туғилган кунимиз... Йўқ, йўқ, бунақаси кетмайди. Шундай қутлуг кунда талабага дарс қилишга бало борми?!

Ҳай, майли, домлаларимиз бир кун келиб, бизнинг вақтимиз зиклигини англаб етар, ҳадеб, «талабада вақт кўп» дея тўтидек такрорлашдан чарчашар.

Қани энди, вақтимиз бўлса, ўзимиз билардик. Шундай ўқирдик, шундай ўқирдик...

Талаба кундалигини ўзининг руҳсати билан Кумар БЕГНИЯЗОВА варақлади

Овчилар... Замонавий совчилар

Nigoh

Бизда оила кўриш борасида қатъий ҷуғ-оқатлар мавҷуқ. Бу оқатлар «қиз танлаш» дан бошланади-ю, эҳ-ҳе, «совчилар», «унатириш» (агар аввал «бешиккеритиш» деган нарсалар бўлмаган бўлса), «фотиха», «нон синдириш» билан тўраб қолса қани. Ке-йи-ин тўй бўлади. Аммо, қизни шундаки, чибў оқатлар, совчилар дейишимиз, шунинг ҳам ўзига яраша кўринишлари бор экан.

Мана, дейлик, бугуннинг замонавий совчилари бўлгуси келинни маҳалла-қўй, қавму қариндошлардан ҳам эмас, дидига мос келадиган ўқув даргоҳларидан топишадиган эмиш.

Хуллас, нима демокчиман, ҳа, Ноила — камсукум, кўҳлик-кина дугонам ҳақида айтиб бермоқчиман.

Бир кун иккимиз ўқишдан қайтаётиб, йўлда башанг кийинган, ўзларига жуда бино қўйган иккита аёлни учратдик. Ушанда улар бизни тўхтатиб, роса гапга солишди, билмадим нимага, зимдан кузатишди. У ёқ, бу ёқдан сўрашди. Охири, тадбирга кечикаяпмиз, деган баҳонада зўрға улардан қутулдик. Шу билан орадан уч кун ўтди.

Дарсда ўтиргандик. Деканатдан котиба қиз келди. У тез-тез талабалар ҳаётига «бурун суқиб», фақат қизларни чақириб кетар эди.

— Узр, дом-мил-ла, — деди у эркаланиб, — фалончиевани деканатга чақиривадиганди. Майлими? Ну, срочно!

Домла маъноли жилмайди. Йигитлар кулишди. Қизлар шивир-шивир қилишди.

Ноила нималар бўлаётганини тушунолмади, котибага эргашди. — Ўртоқ, айтсам ишонмайсан, — деди катта танафусда дугонам шоша-пиша, — факультетга анави кунги аёлларнинг арзанда ўғли келибди.

— Жинни бўлдингми, нималар деяпсан? Ахир, улар... — Тўғриси, кулоғимга ишонолмадим. Ҳақиқатдан ҳам, қанақасига улар...

— Шунақа, — деди у, — деканатдан расмимни олишибди. Ва бир учрашиб кўргин, дея куёвтўрага берибди.

Эртасига Ноила, не кўз билан кўрмай, ўша куёвтўранинг машинасида уйига кетди. Икки ойга қолмай, тўйи ҳам ўтди.

Рисолат ИБРАГИМОВА,
талаба

Бир талаба ўртоғига SMS-хат ёзаяпти: — Салом, ўртоқ. Ўқишлар қалай? Соғлигинг жойидими? Кўринмайсан? Талабалар оламида не гаплар? Баҳо олиш, домлаларнинг кўнглини овлашдек мураккаб вазиятда югур-югурлардан чарчамаяпсанми?

Энди ўзимга келсам, менда ҳаммаси яхши. Ўқишдаман. Айни пайтда эса дўстларим билан «Талабалар кунига» тайёрланапман. Ҳа, айтганча, байрамлар билан! Байрамни яхши ўтказ!..

SMS эгасига кетди, аммо зум ўтмай, телефон экранда «не доступен» ёзуви пайдо бўлди. Чунки талаба ҳисобида атиги бир центгана бор эди. Талаба SMS-хатни қўсқартирди ва ундаги куйидаги жумлаларнигина қолдирди: «Салом, ўртоқ. Ҳа, айтганча, байрамлар билан!»

Бироздан сўнг талабага талаба дўстидан жавоб хати келди. Унда шундай ёзилганди: «P-мат, ўз-га ҳам...» У, бизнингча, «Раҳмат, ўзингга ҳам байрам муборак бўлсин», деб ёзмақчи бўлгандир-у...

КУМАР

Ma'rifat

Китобга ошно тутинса

Болаларнинг қалби беғубор бўлади, табиатан қизиқувчанлик ҳам айнан уларга хосдир. Мен ўқитувчи сифатида улардаги беғуборликдан завқланаман. Ҳар бир ўқувчим — бир олам. Ҳеч эътибор берганмисиз, болалар аразлаган вақтда уларнинг юз қиёфаси ҳечам хунуклашмайди, чунки уларнинг аразлари беғидир-да.

Турли хил руҳиятдаги болалар билан ишлашман, мулоқот қиламан. Болаларнинг қизиқувчанлигидан оқилона фойдаланиб, уларни яхши ишларга йўналтирса бўлади. Бундай эзгу ишлардан бири уларни китоб ўқишга қизиқтиришдир. Китоб инсонни яхши йўлга бошлайди, билимли қилади. Унга ошно тутинган бола ҳеч қачон ёмон йўлга қирмайди. Кўп ўқиган, изланган болага омад кулиб боқади, ғалаба-муваффақиятнинг ўзи унинг орқасидан келаверади. Бу фикрларни болаларга кўп таъкидлайман.

Ўқувчиларим орасида китоб ўқийдиганлари кўп. «Устоз, яхши китобларингиз кўп экан-ку. Бериб тулинг, ўқиб, яна ўз ҳолида қайтараман», дея мени мактабда ҳам, уйда ҳам «безовта» қилишади. Бундан қувонаман. Баъзида, ҳозирги ёшлар китоб ўқишмаяпти, дейишса, менга сал таъсир қилади. Чунки кўз олдимида, атрофимида китобсевар болаларни кўп кўраман-да. Айниқса, иншо ёзишга, шеъриятга қизиқадиган ўқувчиларим талайгина. Бугун улар турли танловларда иштирок этиб, бир мунча ютуқларга эришяпти. Улар билан ишлаб чарчамайман, зерикмайман. Ўқувчиларимнинг ютуғи эса мени янада кўпроқ ишлашга ундайди.

Масалан, яқинда мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган «Жаҳолатга қарши маърифат» деб номланган кўрик-танловнинг туман босқичида 9-синф ўқувчиси Райҳона Толибова иншо, 8-синф ўқувчиси Юлдуз Иззатова эса шеърият йўналиши бўйича қатнашиб, фахрли ўринларни қўлга киритишди. Бундай ютуқлар уларга кўтаринкилик бағишлаб, тиришқоқликка чорлаши шубҳасиз.

Дилдора ШАМСИДИНОВА,
Навоий вилояти Кармана туманидаги
28-мактабнинг она тили ва адабиёт
ўқитувчиси

Китобнинг ҳар саҳифаси нур,
Зиё олар ундан тафаккур.

(«Китоблар гулдастаси» китобидан)

Bolalar sporti

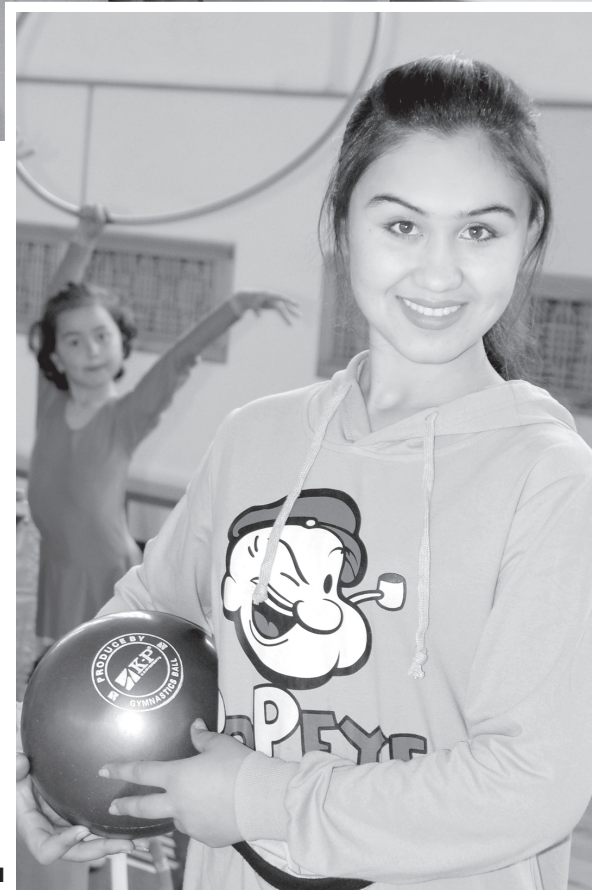
Қувасойда шундай мактаб бор

Фарғона вилояти Қувасой шаҳридаги 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби спортсевар ёшлар талпинадиган кўркем масканлардан бири.

Замонавий шароитларга эга, зарур инвентарлар билан таъминланган мазкур мактаб ёшларнинг бўш вақтини самарали ўтказиб, жисмонан бақувват ва ҳар томонлама баркамол бўлиб улғайишига хизмат қилмоқда. Айни пайтда бу ерда 512 нафар ўқувчи футбол, бокс, таэквондо, волейбол, қўл тўпи, белбоғли кураш, муайтай ва бадий гимнастика билан мунтазам шуғулланаётир. Ёш спортчиларнинг икки юз нафарини қизлар ташкил этади. Машғулотларни йигирмага яқин тажрибали мураббий юқори савияда олиб бормоқда.

Суратларда: Қувасой шаҳар Арсиф қишлоғида жойлашган 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг бадий гимнастика спорт мураббийи Феруза Раҳматуллаева шогирдлари билан машғулот пайтида.

Мутал ҚОДИРОВ фотолавласи

ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИ ВА ДИПЛОМАТИЯ УНИВЕРСИТЕТИ

E'lon

1. Халқаро муносабатлар кафедраси профессори;
2. Халқаро муносабатлар кафедраси доценти (2 та ўрин);
3. Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси профессори;
4. Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси доценти (2 та ўрин);
5. Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси ўқитувчиси (2 та ўрин);
6. Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабат-

7. Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар кафедраси катта ўқитувчиси;
8. Халқаро савдо ва инвестициялар кафедраси катта ўқитувчиси;
9. Халқаро савдо ва инвестициялар кафедраси ўқитувчиси (2 та ўрин);
10. Иқтисодиёт назарияси кафедраси мудири;
11. Иқтисодиёт назарияси кафедраси доценти;

12. Математик моделлаштириш ва информатика кафедраси доценти;
13. Фуқаролик ҳуқуқи кафедраси мудири;
14. Фуқаролик ҳуқуқи кафедраси ўқитувчиси;
15. ЮНЕСКОнинг Халқаро ҳуқуқ ва инсон ҳуқуқлари кафедраси доценти;
16. ЮНЕСКОнинг Халқаро ҳуқуқ ва инсон ҳуқуқлари кафедраси ўқитувчиси (2 та ўрин);
17. Амалий дипломатия кафедраси мудири;
18. Амалий дипломатия кафедраси доценти;
19. Амалий дипломатия кафедраси катта ўқитувчиси лавозимларига танлов эълон қилади.

Ҳужжатлар (ариза, фотосуратли шахсий варақа, таржимаи ҳол, олий маълумот, илмий даража ва унвонлар ҳақидаги дипломларнинг нусхалари, илмий ишлар рўйхати) ушбу эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой муддат ичида

**Тошкент шаҳри,
Мустақиллик — 54
манзилида қабул қилинади.
Телефон: 267-65-40.**

Озодалик — ҳам кўрк, ҳам соғлиқ

Гулистон шаҳрида «Атроф-муҳит тоза — сен ҳам соғлом» акцияси ўтказилди

Ҳар бир фаслнинг ўз таровати бор. Гўзал табиатимизни кузнинг бебаҳо неъматлари, салқин иқлими, тилларанг япроқларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бироқ бу фаслнинг биз, инсонлар зиммасига юклайдиган масъулияти ҳам бор.

Боғлар ва дарахтзорлардаги ерга тўкилган барглари ўз вақтида йиғиштириб олиш билан биз атроф-муҳит соғлиғига ҳисса қўшган бўламиз. Қувонарлиси, бундай хайрли ишларга тенгдошларимиз ҳам бош қўшмоқдалар.

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Сирдарё вилояти кенгаши, вилоят «Камалак» болалар ташкилоти ташаббуси билан Гулистон шаҳридаги «Камолот» ёшлар боғида «Атроф-муҳит тоза — сен ҳам соғлом» акцияси доирасида ўтказилган ёшлар ҳашари ана

шундай хайрли ишлардан бўлди. Унда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаол ёшлари ҳамда шаҳардаги умумтаълим мактаблари ўқувчилари, «Камалак» болалар ташкилоти вилоят сардорлар кенгаши аъзоларидан иборат икки юз нафар тенг-

дошимиз қатнашди. Улар кун давомида шаҳар марказидаги кўча ва хиёбонлардаги хазонларни олиб ташлашди, дарахтларни оқлашди, ариқ ва зовурларни чиқиндилардан тозалашди.

Ҳашарчилар икки тоннадан зиёд чиқиндини йиғиштириб, белгиланган махсус жойга олиб чиқиб ташлашди. Уларга шаҳар ободонлаштириш бошқармаси ўз махсус техника билан яқиндан ёрдам берганини алоҳида таъкидлаш керак.

Тадбир якунида фаол иштирок этган бир гуруҳ ёшларга «Камолот» ЁИҲ вилоят кенгаши ва вилоят «Камалак» болалар ташкилотининг эсдалик совғалари, фахрий ёрлиқлари топширилди. Ўша кунги

хайрли тадбир хайрли якун топди. Лекин тенгдошларимизнинг табиатга меҳри, юртимиз чиройига чирой қўшиш,

экология соғлиғи йўлидаги ишлари бардавондир.

Элёр ЖўРАЕВ

Hayvonot olami

Билаги зўр кучли эмас

Ёш болаларнинг бири: «Мен шерман!» деса, ундан бўш келмаган шериги: «Сен шер бўлсанг, мен йўлбарсман!» деган мунозараларига тез-тез гувоҳ бўламиз. Очигини айтганда, болаликда кўпчилигимиз «шер» ёки «йўлбарс» бўлиб кўрганмиз.

Лекин ҳеч қизиқиб кўрганмисиз, бу жониворларнинг қайси бири ҳақиқатан кучли? Ўйлашимизча, бу савол каттаю кичикни бирдек қизиқтиради.

Эртакларда шерни ҳайвонлар шоҳи деб ўқиганмиз. Чиндан ҳам арслон қуруқликдаги энг кучли ҳайвон ҳисобланади. 250-300 килограмм оғирликдаги шер саванналарда яшайди. Унинг панжаси билан берган зарбига унча-мунча жонивор бардош беролмайди.

Шу ўринда айтиб ўтиш керакки, шернинг энг катта душмани нил тимсоҳи бўлиб, агар жанг сувда кечса, тимсоҳнинг, қуруқликда бўлса, шернинг қўли баланд келади. Бошқа жониворларнинг шерга бас келиши жуда қийин. Бизнинг наздимизда, шерга қарши тура оладиган ҳайвон йўлбарсдир. Лекин бу бизнинг тахминимиз, холос. Аслида ҳам шундаймикан?

Мушукмонлар оиласига мансуб йўлбарс ҳайвонлар ичида энг чакқон ва абжир ҳисобланади. Вазни шерникидан оғир, одатда 300-350 килограммгача бўлади. Якка ўзи ов қилади. Шерикларидан ёрдам кутмайди. Арслондан кўра жаҳли тез. Йўлбарсларнинг орасида энг каттаси бенгал йўлбарси бўлиб, бўйининг узунлиги уч метрдан ошади. Унинг ўқиришини уч километрдан бемалол эшитиш мумкин. Маълумотларда юрагидан яраланган йўлбарснинг овчини йигирма метр қувлаб, уни ҳалок қилгани айтилади. Бу Ҳиндистонда юз берган.

Арслон ва йўлбарс бўйсунмас ҳайвонлар ҳисобланади. Ҳар иккиси ҳам маълум ҳудудга эгалик қилади. Шернинг тезлиги соатига олтимиш

километр бўлса, йўлбарс соатига саксон километргача тезликда югура олади.

Одамзот қизиқ-да, ўзи қанча-қанча жанг жадалларни бошидан ўтказган, лекин у ҳайвонларнинг ҳам жанг қилишини яхши кўради. Қадимда Европада бу икки жониворни ўзаро жангга чиқариб, томоша қилиш урф бўлган. Йўлбарс шернинг олдида асабийлашиб, ўзини қўйишга жой топа олмай қолади. Арслон эса, аксинча, рақибидан кўз узмай, хотиржамлик билан жангга киради. Арслоннинг юрагида кўркүв ҳисси бўлмайди. Римнинг Колизей мажмуасида ўтказилган Осиё арслони ва Африка йўлбарси ўртасидаги жангда йўлбарснинг қўли баланд келган эди. Жангда шер кўп жароҳат олади. Охирги жангда эса, арслон ўз кучини кўрсатган эди. Ўшанда ҳайвонот боғларининг бирида арслон йўлбарсни бир уриб, йикитган эди. Маълумотларга қараганда, битта шер бир нечта йўлбарсни енгган пайт ҳам бўлган. Мутахассислар фикрига кўра эса, арслон кучли. Оч вақтида филга ҳам ҳужум қилгани кузатилган.

Шер яқинларини хафа қилганларни аямайди. Куч борасида унга тенг келадиганлар топилса-да, ақлли жониворлиги сабаб, ҳайвонлар шоҳи мақоми ҳамон унда қолган.

Жавоҳир КАРОМАТОВ,
«Turkiston» мухбири

Сув — тириклик асоси

Bebaho ne'mat

Бир донишмандга: «Агар овқатсиз қолсангиз-у, очликдан мушкул ҳолатга келиб қолганингизда, кимдир сизни бу кулфатдан халос этса, унга қандай марҳамат кўрсатган бўлардингиз?» — деб савол беришди. У эса: «Ярим давлатимни берардим», деб жавоб қайтарди. «Худди шундай ҳолатда кимдир сизни ташналикдан халос этса-чи?» — дея яна савол бердилар. Аллома бу саволга: «Бутун давлатимни берардим», — деди.

Мутахассисларнинг маълумотига кўра, инсон ўн беш кундан ортиқ очликка чидаши мумкин, лекин сувсиз беш кундан кўп яшай олмас экан. Чунки сувсизликдан инсон томирларидаги қон қуюқлашиб, томирлардан оқмай қолади, бу эса тирик организмнинг нобуд бўлишига олиб келади.

Она сайёрамиз сиртининг учдан икки қисмини эгаллаган океан ва денгизлар ер иқлим шароитини доимий мўътадиллаштириб тургани ҳолда, қор, ёмғир, шамол ва бошқа табиий жараёнларнинг содир бўлишига, минг йиллар давомида юзага келган тирик организмларнинг яшаши учун зарур бўлган экологик мувозанатнинг барқарорлигига сабаб бўлади. Содир бўладиган ҳар қандай табиий жараёнлар ва ҳодисаларнинг табиатда ўз ўрни бўлиб, у ёки бу ҳодисалар ортиқча ҳам эмас, кам ҳам эмас, балки бу жараёнлар табиат қонунлари асосида содир бўлади.

Олимларнинг ҳаёт дастлаб сув муҳитида пайдо бўлган, деган тахминлари бор. Тирик организмларнинг ҳаёт кечириши учун сувнинг аҳамияти бебаҳо. Шунинг учун ҳам биз сувни ҳаёт манбаи деймиз. Сув бутун тирик организмларнинг яратувчисидир. Сув тирик организмлар учун асосий ҳаёт муҳити ҳисобланиб, инсон организмнинг олтимиш-етмиш беш фоизи, ўсимликлар таркибининг эллик-тўқсон тўққиз фоизи сувдан иборат. Сув табиатда кечадиган барча кимёвий, физик ва биокимёвий жараёнларда иштирок этади. Демак, сувсиз ҳаёт йўқ.

Тирик оламнинг сувдан пайдо бўлганлигини ўрганувчи фан XX асрнинг ўттизинчи йилларидан бошлаб шаклланиб, олимларнинг ҳулосасига кўра, тирик организмлар, аввало, сувдан пайдо бўлиб, аста-секинлик билан бошқа муҳитларга, яъни тупроққа, ҳавога, ерга мослашиб борган, шу асосда, ер устида ўсувчи ўсимликлар ва ҳайвонлар пайдо бўлган. Қолган асосий қисми эса ҳали-ҳануз абадий сувда яшашда давом этмоқда. Илмий фаразларга кўра, бундан 3-4 миллиард йиллар муқаддам ҳаёт сувда пайдо бўлган.

Сув инсон танасидаги барча биокимёвий жараёнларда иштирок этади, яъни моддалар алмашинуви жараёнида, моддалар синтезида, овқат ҳазм қилишда ва бошқаларда унинг хизмати беқиёсдир.

Сувнинг табиат ва инсон ҳаётида тутган ўрни бениҳоя катта. Шунинг учун унинг ҳаётимиздаги қадр-қимматини унутмаслигимиз лозим.

Феруза АБАЗОВА,
Термиз тумани қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги касб-хунара коллежи ўқувчиси

Хавфсизликка риоя қилиш — ҳар биримизнинг вазифамиз

Ёнғиндан сақлаш хизмати давлат, идоравий ва кўнгилли ёнғиндан сақлаш хизматларига бўлинади. Давлат ёнғиндан сақлаш хизмати ёнғиндан сақлаш хизматининг асосий туридир ва у давлат ёнғин хавфсизлиги хизмати томонидан амалга оширилади.

Ёнғиндан сақлаш хизматининг асосий вазифалари ёнғинлар профилактикасини ўтказиш ва ёнғин хавфсизлиги талабларига риоя қилиниши устидан назоратни амалга оширади. Бундан ташқари, ёнғинларни ўчириш, ёнғин зонасида қолган одамларни ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг мол-мулкни қутқариш ҳам ушбу соҳа хизматчиларининг вазифаларидир. Идоравий ёнғин назорат

рати ваколатли мансабдор шахслар томонидан идораларга қарашли ташкилотларнинг ёнғин хавфсизлигини таъминлашга қаратилган назоратдир. Бунда ваколатли шахслар хавф пайдо бўлганда ишлаб чиқариш участкаларининг, агрегатнинг ишини, бинодан, иншоотдан, хонадан фойдаланиш, айрим турдаги ишларни бажаришни тўлиқ ёки қисман тўхтатиб қўйиш ҳуқуқига эгадир.

Объектлар ва аҳоли пунктлари ёнғин хавфсизлигининг аҳоли, юз берган ёнғинлар, назорат фаолиятининг натижалари тўғрисида белгиланган тартибда жамоатчиликни хабардор қилиш давлат ёнғин хавфсизлиги назоратининг мажбуриятларидан биридир.

Ёнғинларнинг олдини олиш ва ўчириш ишларини ташкил этиш учун мулкчилик шаклларида қатъий назар, саноат корхоналари, муассасалар, ташкилотлар ва бошқа объектларда ишчилар, муҳандис-техник ходимлар ва хизматчилардан иборат Ёнғиндан сақлаш хизмати бўлинмалари ташкил этилади.

Амалдаги қонунчилик-

Bilgan zarar qilmaydi

ка биноан, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари кўнгилли ёнғиндан сақлаш хизматининг ташкил этилишига ва фаолиятига кўмаклашади. Ташкилотлар кўнгилли ёнғиндан сақлаш хизматининг фаолиятига белгиланган тартибда кўмаклашади. Фуқаролар ёнғин хавфсизлигини таъминлашда, шу жумладан, кўнгилли ёнғиндан сақлаш хизмати фаолиятида иштирок этиш ҳуқуқига эга.

Собир МАХМУДОВ, ИИБ ёнғин хавфсизлиги олий техник мактаби ички ишлар идораларида бошқарувни ташкиллаштириш кафедраси бошлиғи. Артём ЛИТЯГА, касбий фаолиятнинг ҳуқуқий асослари кафедраси ўқитувчиси.

Бировнинг тинчини бузиш оқибати

Испаниянинг Пучсердо округи томонидан пианино чалган аёл кўшнларига халақит бергани учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Уни кўшниси судга берди. 27 ёшли Лая Мартинга аҳоли турар жойларида шовқин кўтариш, аҳолининг тинчини бузиш каби айбловлар қўйилди. Пианиночи оиласи олти йилга озодликдан маҳрум қилинган. Кўшниси Сони Босом сўзларига кўра, унинг эндиликда телевизордан ҳам бу мусиқий асбоб товушини эшитгани тоқати қолмаган. Асабийлашиш сабаб, бир неча жиддий касалликка йўлиққан. Шифокорлар Сони Босомга уйқусизлик, қўрқув ва психологик жароҳат ташхисларини қўйганларидан сўнг суд пианиночига нисбатан жиддий чора кўрди. Пианиночилар оиласи ўттиз децибеллик меъёрни бузиб, мусиқий асбоб овозини қирқ децибелга кўтариб юборган. Полициянинг огоҳлантиришига ҳам эътибор бермаган. Шунингдек, мусиқачилар жазони ўтаганларидан сўнг ҳам тўрт йил давомида пианино чалишлари тақиқланди.

Кутилмаган харидор

Буюк Британиянинг Ноттингемшир шаҳрида озиқ-овқат дўконига кутилмаганда оққуш кириб келди.

21 ёшли сотувчининг айтишича, жонивор ҳеч кимга зарар етказмаган бўлса-да, ундан деярли барча кўрқиб кетган. Қуш эса чипслар сотиладиган растада айланишни хуш кўрган. У бир қанча чипс ва шоколад батончаларини чўқилаб кўрган. Лекин уларни ўрамидан ололмаган. Жониворларни ҳимоя қилиш бўйича тегишли ташкилот вакиллари келгунга қадар, оққуш ўзи ёқтирган растадан нари кетмаган. Буюк Британияда оққушларни жуда қадрлашади. Ҳатто уларга қироллик оиласи жониворлари сифатида муомала қилишади. Дўкон эгаси қушни бир неча хил овқатлар билан ҳам сийлаган.

Пишириқ мусобақаси

Шотландияда халқаро шотланд пишириқлари мусобақаси бўлиб ўтди.

15-мартга ўтказилаётган бу мусобақада Европа мамлакатларидан бир қанча ошпазлар иштирок этди. Гўшт ва олмадан тайёрланадиган бу пишириқ Европадаги энг тансиқ пишириқлардан саналади. Танлов ғолибига шотланд ошхоналаридан бири ваъда қилинган. Мусобақада инглиз ошпазлари етакчилик қилган бўлса-да, расман ғолиб эълон қилинмади. Мусобақа ташкилотчилари ғолиб номи янги йилда ошкор қилинишини айтди.

Йиртқичга қизиқиш сабаб

Кримдаги аҳоли турар жойларининг бирида бўри топилди.

Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ходимлари етиб келганларида йиртқич анча хотиржам эди. Уни одамлар боқишгани маълум бўлгач, жониворни тегишли жойга юбордилар. Орадан бир неча кун ўтиб бўривойнинг эгаси полицияга мурожаат қилди. У шу вақтга қадар йиртқични расмийлаштирмагани ҳамда беэътибор қолдиргани учун жаримага тортилди. Айти пайтда бўри ўз эгасиникида.

Интернет манбалари асосида
Жавоҳир ҚАРОМАТОВ тайёрлади.

Диққат, Ёнғин хавфсизлиги ойлиги!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 18 ноябрдаги 309-сонли қарорига асосан, жорий йилнинг **20 ноябридан 20 декабрига қадар** республика-мизда «Ёнғин хавфсизлиги ойлиги» ўтказилади.

Азиз ватандошлар! Сизлардан ушбу тадбирда фаол иштирок этишларингизни сўраймиз.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ёнғин хавфсизлиги бош бошқармаси «Ёнғин хавфсизлиги ойлиги» тадбирларининг ўтказилишида фаол иштирок этган ташаббускор юртдошларимизга самимий миннатдорлик билдиради.

**Ўзбекистон Республикаси ИИБ
Ёнғин хавфсизлиги бош бошқармаси**

Соқин оқар ариқлар суви

Шаҳарда куз жуда олифта,
Супурғилар чаққон маошхўр...
Қарсақ чалар гузартерақлар,
Соз чалгандай Ойими Танбур.

Долонларда шамол қисилар,
Ёмғир ишмар лойшувоқ девор.
«Уй-ку, иссиқ, кўча не ҳол» деб,
Бошларини чиқарар болор.

Қўлмақ ўйнар тошфарш йўллар,
Бирор томда кўринмас туршак.
Юзларида қуш расмин солиб,
Дўқонларда ухлайди варрак.

Гумбаз бошин ювади қиров,
Минорчада қишлайди ғуррак.
Қадим тарих кўтарган қари
Деворга ҳам бир чопон керак...

Ширин бўлар шаҳар ҳавоси,
Бозорда давр сураб нишалдо.
Хазонрезги суратларидан,
Баргак тақар ойими тилло.

ТИЙРАМОҲ

Она қишлоқ гужумлари ҳўл,
Ўтпоялар энди хотиржам.
Қовоқларнинг томдан тушгани,
Қарғаларга қилади алам.

Боғчумчуқлар охур титкилар,
Узилмасдан ётар от арқон.
Кўзи сузук мушукни кўриб,
Қалдирғочлар қилмас ғалаён...

Соқин оқар ариқлар суви,
Боғлар худди қотган мўмиё.
Кирпичорар сўқмоқчалар ҳам,
Ёбонларда қолгандек танҳо.

Печакгуллар ғарамга келин,
Қировпўстин эғнида борлиқ.
Онам изин излаб толгандай,
Шожўроблар дийдори сариқ.

Яширинди ҳавога тутун,
Сарпушқаллоқ бошида ўчоқ.
Икки қўлин осмонга қилиб,
Аравалар чиқарар чарчоқ.

КУЗАК

Эртақдай гуллайди юлғунзор,
Сочимдай паришон қамишлар.
Фаромуш чопонли қари боғ,
Адоғим остида сочар зар.

Кўзилар қорнида ҳўл кузак,
Чўпонлар таёғи малла ўт.
Оғочлар учидан ичига
Элакка кетгандай мингта хўт.

Nafis tuyg'ular

Ёмғирни эзади автолар,
Йўлларни ёради сув оғриқ.
Мени эса уйимда кутар,
Сувсираган гултувак интиқ.

Қонимда жийдалар гуллаши,
Кўёшининг порлаши мужассам.
Утовлар ўтқозиқ улатар —
Лолалар гирдидан айлансин.

Қуртаклар қумрилар кўзидир,
Новдалар борлиғи беқарор.
Мушк бозор эшигин тополмай,
Дарवेशга айланар хом, аттор.

Чилторлар лаблари қирмизи,
Рухларнинг бўйнида гулсават.
Алпомиш белбоғин рангида,
Афсона ёғ боғлар етти қат.

Мен чақмоқ овига бораман,
Изимдан эргашир чумоли.
Йўлимдан товланиб чиқади,
Варахша чўлининг сополи.

Мунажжим овимни «гуллайди»,
Гулдурак осмонга тор жанда.
Халтани титкилаб қарасам,
Қармоғим Зардушту хонанда.

Ибодат РАЖАБОВА

«ОБУНА — 2014»

Ағиз тенгдошлар! Себинчи «Turkiston» газетаниз сиз билан 2014 йилда ҳам ҳамсухбат, ҳамроҳ бўлишни мақсад қилган.

«TURKISTON» САҲИФАЛАРИДА:

«Камолот» худудида, мамлакатимизда, ёшлар ҳаётида, бутун оламда рўй бераётган қизиқарли воқеалар тафсилоти, долзарб мавзудаги мақолалар, теша тегмаган гаплар, оригинал лавҳалар, ажабтовур фотолавҳалар, «Шакарханда», «Бешинчи пара», «Амалиётчи», «Талаба», «Табиатнома» сингари саҳифалар, «Ёш ихтирочи», «Сенинг тенгдошинг», «Санъат», «Спорт», «Меридиан бўйлаб», «Калейдоскоп» каби рукнлар.

ЙИЛ ДАВОМИДА БИЗГА ЙЎЛДОШ БЎЛИНГ!

ОБУНА ИНДЕКСИ: 203

ИМТИЁЗЛИ ОБУНА УЧУН — 3203

(Изоҳ: камидан 9 ойга обуна бўлганлар учун 25 фоиз чегирма мавжуд)

Ёшлар муваффақияти

Чирчиқда дзюдо бўйича бўлиб ўтган халқаро мусобақада спортчиларимиз совриндор бўлишди. Турнирда дзюдочиларимиз билан бирга Россия, Қозоғистон ва Тожикистондан ёш дзюдочилар иштирок этди.

Жавлонбек Ҳамидов, Хуршид Қодиров, Беҳзод Абдурахимов, Комрон Нуруллаев, Сардор Каримов, Давлат Бобонов, Мухаммадқарим Хуррамов каби Ўзбекистон дзюдо мактаби тарбияланувчилари ўз вазн тоифаларида олтин медалларни қўлга киритишди. Мазкур мусобақанинг жамоавий беллашувларида Чирчиқ олимпия захиралари коллежи биринчи ўринни эгаллаган бўлса, самарқандлик спортчилар иккинчи, Бухоро ва Андижон вакиллари эса учинчи ўринга муносиб кўрилди.

Халқаро ареналарда ўзбек кураши

Айни пайтда Таиланднинг Пхукет шаҳрида ўтказилаётган 4-Осиё соҳил ўйинлари дастурига ўзбек кураши ҳам киритилди.

Мазкур спортни расман Осиё соҳил ўйинлари дастурига киритиш тўғрисидаги қарор Осиё Олимпия кенгаши томонидан қабул қилинган. 2008 йилдан буён ўтказилаётган бу мусобақа шу вақтга қадар Индонезия, Уммон ва Хитойда бўлиб ўтган. Ҳозирда турнирда курашдан ташқари каббади, эркин кураш, муайтай, петанк, сепактакро, футболлей ва жетски каби спорт турларидан мусобақалар бўлиб ўтмоқда.

Жавоҳир КАРОМАТОВ,
«Turkiston» муҳбири

Виласизми?

БИРИНЧИ ФОТОГРАФ

Фотоаппаратни франциялик Жозеф Ньепс ихтиро қилган. Табиийки, биринчи фотосурат муаллифи ҳам у. Ихтирочи 1827 йил биринчи фотосуратни олиш билан дунё илм-фанда инқилоб қилган олимлардан бири бўлиб тарихга кирди.

ОЛИЖАНОБЛИК НАМУНАСИ

Спортда ҳалоллик ҳамиша қадрланади. Ўтган асрнинг олтинчи йиллари боши. Навбатдаги футбол учрашувларидан бирида ҳужумчи очиқ дарвозага тўпни киритмади. Стадион жимиб қолди. Нега гол бўлмади? Бирок ҳужумчи хотиржам, у жароҳат олиб ётган рақибни томон секин бора бошлади. Бошқалар ҳам ўйинни тўхтатиб, унинг изидан келишарди. Шу тариқа, кимдир жароҳат олса, ўйин тўхтатилиб, тўп майдон ташқарисига чиқариб юбориладиган, футболчига тиббий ёрдам кўрсатиладиган бўлди.

Очиқ дарвозага гол урмаган бу олижаноб киши бразилиялик машҳур футбол юдузи Гарринча эди.

Ўлмасбек МАҲМАРАЙИМОВ тайёрлади

YON DAFTAR CHANGIZGA

Япалоққуш мақтанса,
жардан қуён олдим дер,
Ёмон киши мақтанса,
яхшининг ёқасидан олдим дер.

Ўзбек халқ мақоли

Ижодий учрашув

Тошкент ихтисослаштирилган хотин-қизлар коллежидан «Оммавий ахборот воситалари ёшлар тарбиясида» мавзуида «Саодат» журнали ва «Гулчеҳралар» газетаси ходимлари билан ижодий учрашув бўлиб ўтди.

Тадбирда ҳозирги кунда оммавий ахборот воситаларининг ёшлар тарбиясига таъсири, ахборотдан тўғри фойдаланиш, замонавий медиа маконда ахборот хуржлари каби долзарб мавзулар-

да фикр юритилди. Мазкур йўналишда ёшлар ўртасида тўғри тарғибот ишларини олиб бориш зарурлиги ҳамда бу ишда ўқитувчилардан алоҳида масъулият талаб этилиши таъкидланди.

Ўқувчилар мавзу юзасидан фикр-мулоҳазаларини билдириб, журналистларга саволлар билан муурожаат қилдилар.

Учрашув давомида коллежда ташкил этилган «Чарос» ижодкор-ёшлар клуби аъзолари ўз шеърларидан ўқиб беришди.

Моҳлархон АҲМАДАЛИЕВА,
Тошкент ихтисослашган хотин-қизлар коллежи ўқитувчиси

Актёр, санъаткор	Олимонми	Тошкентлик жонивор	Стол...	Отанинг синглиси	Пармуда, вараки	42 км.га югуриш	Шак-шубҳасиз
Кириш, муқаддима	Савод, дарс	...чикир	Суюқ ёғи	Эхромлар юрти	Нигериядаги дарё	Халқ ...и, Ипотэка ...и	
Ёстик, така	Митти куш, синчалак	борнинг нози бор	Гўзаллик, малоҳат	Икки қоринли мусиқа асбоби	Ваъда, қасам		
Қишнинг иккинчи ойи			Тиш копламаси				

Тузувчи: Фаҳриддин Раҳимов

Turkiston

МУАССИС:

«КАМОЛОТ»
ЁШЛАР ИЖТИМОЙ ҲАРАКАТИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2007 йил 19 апрелда № 0242 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Бош муҳаррир:

Ашуров Салим Тўраевич

Таҳрир ҳайъати:

Баҳодир Фаниев, Меҳриддин Шукуров (бош муҳаррир ўринбосари — «Turkiston»), Элмурод Нишонов (масъул котиб — «Turkiston»), Ирина Кочергина (бош муҳаррир ўринбосари — «Молодежь Узбекистана»), Елена Калинина (масъул котиб — «Молодежь Узбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи муҳаррир:

Умарова Наргиза Баҳодировна

Саҳифаловчи:

Рўзиев Зафар Хусанович

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Манзилмиз: 100083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: (371) 233-95-97. (371) 233-79-69
e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида, А-3 форматда чоп этилди. Ҳажми — 4 босма табак. Корхона манзили: «Буёқ Турон» кўчаси, 41.

Индекслар: 203, 3203
Баҳоси келишилган нарҳда.

Буюртма Г-1143.
Адади — 7760
Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 00.35
ЎЗА якуни — 20.50

Офсет усулида босилган.

1 2 3 4 5 6